

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:
celoletno Din 20—
pololetno Din 10—
četrtletno Din 5—
Posamezna številka Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
mali oglasi do 9 petih vrst a Din 1-50
večji inserati od 10 petih vrst naprej a Din 2—
notice, izjave, poslane, reklame petih vrst a Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Vsled zelo narastlih tiskarniških cen ter poštne smo **primorani zvišati naročnino na „Kmetijski list“, ki velja odslej:**

za celo leto dinarjev 25—,
za pol leta „ 12-50.

Kljub temu je „Kmetijski list“ **še vedno največji in najcenejši slovenski tednik!**

Zato upamo, da nam vsi dosežani naročniki ohranijo svojo naklonjenost, ter pridobe „Kmetijskemu listu“ še novih naročnikov.

**V svrhu plačila poslužite se današnji številki priloženih poštne po-
ložnic! Upr. „Kmet. lista“.**

Božične misli.

Kakor je pač komu naklonila usoda darov, tako bo tudi njegovo praznovanje božičnih praznikov.

Slovenski kmet, ko po večini tudi vsa Slovenija, bo letošnje praznike le slabo praznoval.

Velik del zemlje je od povodni razdejan, splošno pomanjkanje denarja pritiska vse gospodarstvo, vedno večji davki pa so osušili kmetijske hiše do zadnjega. Vrh vsega pa vsi vemo, da se te razmere ne bodo skoraj zboljšale, vsaj so prinesli poslanci SLS kot božično darilce domov nove dvanajstine, v katerih so znova uzakonjena vsa stara bremena, ne da bi bila ljudstvu priznana le ena olajšava.

Slabi bodo zato za kmete letošnji božični prazniki in vse praznovanje bo le častitev starega in lepega običaja, dočim v srcih ne bo nobenega prazničnega razpoloženja.

Kjer pa bo nadloga še malo glasnejše potrkal na duri, tam ne bo niti prazničnega razpoloženja na zunaj, tam bo morda samo malodušje in tudi jeza.

Toda naj bi bile razmere kakršnekoli, malodušje bo v vsakem slučaju napačno in zlasti na dan božičnih praznikov.

Božični prazniki so dan pošteno valne volje, so spomin na dan, ko je prevzel Božji sin na se največjo žrtev, samo da je s tem pomogel človeštvu in da ga je s svojim trpljenjem odrešil.

In ta zgled nam bodi vedno pred očmi, če nas pritiska nadloga, če je naše srce na tem, da pade vsled trpljenja v malodušje. Iz vsakega trpljenja, iz vsake nesreče je samo en izhod — delo. Iz vsake krivice vodi k zmagi pravice samo ena pot — boj za pravico. Delo in boj pa bosta uspešna le tedaj, če bosta slo-nela na trdni volji, na oni globoki volji, ki premaga vse ovire zato, ker se ne vstraši pred nobeno žrtvijo.

In božični prazniki so dan te najvišje volje. Zato se poje ta dan po vseh cerkvah, da mir ljudem, ki so dobre volje.

Te dobre volje moramo biti vsi, če hočemo, da pridejo za nas vse resnici vseli božični prazniki.

V suženjstvu je živel človeštvo, vsak ozir do bližnjega je bil nepoznan, ko je pričel tesarjev sin iz Nazareta oznanjati ljubezen do bližnjega, za tedanjim čas naravnost nezasi-ljan nauk. Življenje je dal za svoj nauk in milijoni drugih so sledili njegovemu primeru, toda končno je zmagala njih misel in danes uživa vse človeštvo sad njihove krvi, plo-dove njihove velike volje.

Sluga vseh drugih je bil sloven-ski kmet, ko so pričeli naši prvi možje oznanjati kmetu vero v sa-mega sebe, ko so ustanovili našo kmetijsko stranko. Zaničevani in opljuvani so bili zato, ker tudi naša kmetiska misel je bila za vladajoče nekaj nezasišlanega. In vsi še vemo, kako se je norčeval iz našega giba-nja dr. Korošec, ki je dejal, da je naša stranka kakor mariazellske kap-ljice, ki nikomur ne škodujejo in ni-komur ne koristijo.

Danes se ne bi več dr. Korošec tako norčeval iz nas, danes ve tudi dr. Korošec, da je volja v nas trdna in da zato ne zruši naše stranke nihče več.

Toda tovariši! Ne stranka, ampak kmetiska misel je ono, vsled česar smo nastali in vsled česar mo-ramo zmagati in vsled česar noče-

mo za nobeno ceno odnehati. In naša bo zmagala, če bo naša volja rastla, če bo vsakdo od nas požrtvovalen in če bo vsakdo imel pred očmi sa-mo blagor celote.

V božičnih praznikih, dnevih do-bre volje, utrdimo vsi svojo voljo, z novim letom pa vsi na delo za zmago naše misli! To je dolžnost nas vseh in samo, če to dolžnost izvršimo, potem bomo dostojno pro-slavili in posvetili božične praznike.

Trdna volja borbe za pravico, za odrešenje zatiranih pa bo tudi dala našim dušam praznično razpolože-nje in tudi pri le slabopogrnjeni mizi bodo prazniki za nas, ljudi bo-dočnosti, veseli.

V tem duhu vsem borcem za zmago kmetijske misli: vesele praz-nike, v tem duhu na delo za veselej-še praznike drugo leto!

Razkol med demokrati.

Svetozar Pribečević, vzor in učitelj g. dr. Gregorja Žerjave, je položil man-dat v glavnem odboru demokratske stranke. Malo prej je izstopil iz glavnega odbora demokratske stranke dr. Krizman, prijatelj dr. Gregorja Žer-jave.

Demokratska stranka se cepi torej na dva dela. Na radikalno prijazno in strogo centralistično Pribečevićevo sku-pino in na bolj decentralistično in ra-dikalno neprijazno Davidovićevo sku-pino. Prva je prečanska, druga pa sr-bijanska.

Nastane vprašanje: s katero skupino bo šel dr. Žerjav in njegova mladinska stranka. Ali bo zapustil Pribečevića, ki je bil vedno njegov odločen protektor, ali pa bo šel z Davidovičem, odločnim nasprotnikom g. Pribečevića. Vprašanje je zanimivo in odgovor nujen.

Če že ne za nas, pa vsaj za demo-krate, ki se ponosno prištevajo k pri-stašem Pribečevića in Davidovića. Mi-

slili smo, da bo vedno informirano »Ju-tro« svojim vernim bralcem tudi takoj povedalo, kje da je njihovo mesto. Pa smo se grdo zmotili, kajti »Jutro« o razkolu demokratske stranke sploh ne ve ničesar, temveč piše le o vstopu kle-rikalcev v vladu, ki ga pa najbrže ne bo.

Kako to, da »Jutro« zamočuje za vso demokratsko stranko tako važno dejstvo?

Ali čutijo morda gospodje, da se po-dira njih frazarska stavba o največji stranki Jugoslavije, kakor so pisali de-mokrati o sebi? Ali morda spoznavajo gospodje, da se jim vedno bolj bliža usoda majhnih in brezpomembnih strank?

Demokratska stranka se je torej ločila v dve skupini in čas je, da povedo slovenski demokrati, na kateri strani da so, da bomo vsaj vedeli, katera stran je slabša. O tem, namreč, da se bo od-ločil dr. Žerjav za slabše stran, ne dvomimo niti najmanj.

Krščansko časopisje.

Na dan miru, na dan božičnih praznikov se pričinja klerikalni agi-tacijski teden za njihova bojna gla-sila. Že samo to dejstvo kaže, kako resno na srcu je Kristusova misel sprave med narodi in ljubezni do bližnjega onim, ki se bodo posvetili tej agitaciji.

Ne čudimo se, če se ne bodo pla-čani klerikalni agitatorji sramovali priporočati klevetniškega »Sloven-skega gospodarja« vernim katolikom kot krščanski list. Toda kaj naj si mislimo o duhovniku, ki se spozabi tako daleč, da priporoča s svetega mesta in v Kristovem imenu list, o katerem ve, da laže! Kaj naj rečemo o duhovniku, ki pod ugrozo smrtnega greha zahteva od vernikov, da si naroče in da podpirajo list, o katerem ve, da na najpodlejši način obrekuje svoje nasprotnike in ki, dasi hvaljen kot krščanski list, ne da napadenim nikdar zadoščenja, pa čeprav je v to po katekizmu in naukih vere zave-zan?

Resno vprašamo zato slovenske duhovnike: Ali je v resnici strankar-ska strast tako prevladala v vas, da morete ne samo mirno gledati, kako poklicni obrekljivci zastrupljajo jav-nost, temveč celo njih delo podpi-rati?

Že opetovano smo prosili gospo-de duhovnike, da vendar prevdarijo, kam da vodi prevelika politična eks-poniranost duhovščine in kaka ne-varnost za vero nastaja, če duhov-niki sami gaziijo osnovna načela ve-re, katero propovedujejo.

Kateri dnevnik naj naročim?

Tako sprašuje ob novem letu marsikol naš sodišljenik. Naj nam bo dovoljeno podati na to vprašanje kratek odgovor.

Priznavamo, da je vse polno tr-govcev, obrtnikov in kmetovalcev, katerim tednik ne zadostuje, ki si morajo zato naročiti dnevnik.

Vsi slovenski dnevniki pa so da-nes odkriti nasprotniki kmetijske mi-sli in strastni nasprotniki naše kme-tijske stranke. Zato dela proti zmagi kmetijske misli, kdor si naroči nam nasprotno dnevnik.

Na novo leto pričinja v Ljubljani izhajati nov dnevnik, ki bo v resnici neodvisen in nam prijazen. Na ta dnevnik se naj naroče vsi naši so-mišljeniki, vse nam sovražne liste pa naj odpovedo.

Pripominjamo, da ne bo novi dnevnik prav nič slabše informiran od »Jutra« ali pa »Slovenca«, da o »Slovenskem Narodu« in »Taboru«

sploh ne govorimo, samo da ne bo napadal z lažmi in obrekovanji naše stranke in naših mož, kakor delajo to ti listi.

Samega sebe zaničuje kmetova-lec, ki podpira najbolj zagrizene na-sprotnike kmetijske misli, kakor so to »Jutro«, »Slovenec«, »Slovenski Na-rod«, »Tabor« in »Jutranje Novosti«.

Za te liste ne sme biti prostora v kmetijski hiši. Zato naročite vsi novi dnevnik, ki prične izhajati ob novem letu in ki bo v resnici neodvisen list. Natančnejše podrobnosti o novem listu prihodnjič.

Kmetijska družba.

Za komisarija družbe je imenovan vladni svetnik Župnek. Komisar ima strogo določilo od vlade, da izvede občni zbor Kmetijske družbe in sicer najkasneje v drugi polovici januarja.

Za prislednika sta imenovana prejšnja podpredsednika družbe.

S tem je naša pravična stvar po-polnoma zmagala, ker od vsega po-četka nismo nameravali drugega, ko

da je v družbi red in da se občni zbor Kmetijske družbe izvede pravočasno in tako, kakor zahtevajo to pravila družbe.

Občni zbor se torej končno ven-darje vrši, delegati podružnic pa bo-do poskrbeli, da bo vladal v bodoče v Kmetijski družbi red in da bo ta za kmeta prekristna organizacija uspe-vala kakor treba.

Kmetijska družba in „Slovenec“.

»Slovenec« z dne 7. t. m. je poročal, da so predlagali zastopniki SKS pokra-jinski upravi, da imenuje ona komi-sarija družbi, ker da nima večina glav-nega odbora nobene pravice upravljati družbo.

»Slovenec« vest je seveda zla-gana od začetka do konca.

Ugotavljamo najprej, da niso člani večine glavnega odbora v vsem boju za »Kmetijsko družbo« nikdar nasto-pali kot zastopniki SKS, temveč vedno le kot člani glavnega odbora družbe.

Konstatiramo dalje, da je povabila pokrajinska uprava k pogajanjem oba podpredsednika družbe ter po dva od-bornika iz vrst manjšine in večine. Od naših strani so se povabili vsi odzvali, od manjšine pa je prišel edino le pro-fesor Jarc, odborniki kmetovalci pa so morali ostati doma, da ne bi videli, ka-ko zastopa profesor latinskega jezika kmetijske interese.

Smešna in neumna je trditev, da bi naši tovariši obsodili sebe. Trditev se obsoja sama in je zato ne bomo posebej zavračevali.

Res pa je, da so naši tovariši od-ločno zagovarjali vse odredbe večine glavnega odbora, ker so bile vse skle-njene ali soglasno, ali pa s kvalificirano večino. Sicer bo pa tudi občni zbor družbe potrdil, da je bila večina glav-nega odbora v pravici.

Odločno in brez ovinkov so pove-dali dalje naši tovariši profesorju Jarcu v obraz, da je samo on kriv današnje-mu stanju pri družbi, ker je hotel sam paševati pri družbi, pa čeprav mu je izrekla večina nezaupnico.

Naši tovariši nikakor niso zahtevali komisarija, temveč so samo pristali na komisarija pod pogojem, da vodi samo občni zbor. To pa vsled tega, da se de-finitivno naredi pri družbi red in da ne bi mogli nasprotniki očitati, da se je vršil občni zbor neveljavno.

»Slovenec« pravi, da se je profesor Jarc branil komisarija. Koliko resnice

je na tem, se vidi iz tega, da so zahte-vali klerikalni poslanci že 14 dni prej, da se imenuje za komisarija uradnik Pokorn!

Prav čedna je tudi izjava profesorja Jarca, da se uradniki ne smejo ume-šavati v zadeve Kmetijske družbe. — Prav lepo! Toda kaj dela potem pri Kmetijski družbi profesor Jarc, ki je tudi uradnik? Ali pa uspeva trgovina prof. Jarca že tako dobro, da misli svojo uradniško službo obesiti na klin? Bil bi že skrajni čas, kajti takih urad-nikov, katerim je njih služba le po-stranski zaslužek res ne rabimo.

»Slovenec« se nato zaletuje v kme-tijske strokovnjake pri družbi. Naj si zapomni »Slovenec«, da je izvoljen vet. šef Pavlin v odbor družbe kot odličan strokovnjak in živinozdravnik, ki de-luje že leta in leta v procvit našega kmetijstva.

Kaj pa je storil za napredek kme-tijstva profesor Jarc?

Tudi tovariš Jamnik ni »Slovencu« po volji in zato vprašuje, kaj da dela tovariš Jamnik pri družbi. Naj mu bo dan kratek odgovor. Kmetijska družba je z dopisom z dne 26. 10. 1922, št. 2435 naprosila oddelek za kmetijstvo za nje-govo dodelitev, ker ni mogla sama več zmagovati dela. Na podlagi tega je do-delil oddelek za kmetijstvo tov. Jamni-ka družbi za popoldansko uradovanje, oziroma od 11. ure dalje.

Pa ne samo tovariša Jamnika je dal oddelek za kmetijstvo družbi na raz-polago, temveč pod predsedovanjem profesorja Jarca je prišel iz oddelka v družbo še en uradnik, da pomaga od Laha zavoženo gospodarstvo spraviti v red.

Se danes pa ne vemo, kaj da dela pri družbi profesor Jarc in zato bi bili višjemu šolskemu svetu prav hvaležni, če bi nam on to povedal. Bojimo se pa, da tega nikoli slišali ne bomo, ker tudi prof. Jarc ve, da nima pri družbi druge naloge, ko da dela klerikalno politiko!

Dokumentirana nesposobnost.

Dr. Brejc, znani koroški kočijaž, ki nam je zaradi graščine zgubil Koroško, pravi, da je bil od vsega početka za fe-derativno, ne samo za avtonomistično ureditev države. In dr. Brejc je bil upli-ven mož, saj je bil dolgo časa predse-dnik ljubljanske vlade in tudi na Marko-vem protokolu se blesti njegov podpis. — Kljub dr. Brejcu pa smo od avtono-mije vedno dalj in dalj.

Tudi dr. Korošec trdi o sebi, da je bil vedno za avtonomijo in dr. Korošec je bil svoje dni vsegamogočen podpred-se-dnik vlade in tudi danes je njegov glas upliven, saj se je še na sestanku kleri-

kalnih zaupnikov hvalil, da je on omo-gočil samoradikalno vlado. Vlode po-stavlja torej še danes dr. Korošec, kljub temu pa smo od avtonomije dalje kakor kadarkoli.

Klerikalci pa trde, da je bil v Ženevi tudi sam Pašić za avtonomistično ure-ditev Jugoslavije in da je to preprečil edino le Protič, poznejši najvnetejši za-govornik avtonomije. Toda kljub temu je avtonomija bolj in bolj v oblaku.

V »Narodni politiki« piše dr. Šimrak, bivši klerikalni poslanec, da je bilo po preobratu sploh vse za avtonomijo in

da se je v istem smislu izjavil celo dvor in regent Aleksander sam.

Vsi naši prvaki, najuplivijsi srbski državnik, ves hrvatski narod in celo dvor je bil torej po klerikalnih vesteh za avtonomijo. Kljub temu pa je danes avtonomija tako zakopana, da je celo višji šolski svet izgubil svojo veljavo.

Kaj sledi iz tega? Da je morala imeti avtonomistična misel naravnost škandalozno nesposobne zagovornike, ki so opustili vsako priliko, ko se je moglo obstoječo avtonomijo utrditi, ki pa niso opustili prav nobene prilike in nepravilnosti, ko se je mogla avtonomija zaigrati.

Naša dolžnost.

Zaradi samoobrane so se organizirali posamezni stanoviti po svojih strokah. Trgovci, bankirji, advokati so že davno organizirani in moč njihovih organizacij čutimo vsi, pa čeprav jih ne vidimo.

Mi kmetovalci smo najkasneje spoznali moč organizacije. Začutili smo potrebo organizacije šele tedaj, ko nas je pričel kapitalizem izžemati tako, da je bil ogrožen naš obstoj, ko smo bili osleparjeni od vseh in povsodi. Šele tedaj smo spoznali, da more biti edino v stanovski kmetijski stranki naš spas, ker samo ta more skrbeti za naše življenjske interese.

Zalibog pa ta edino rešilna zavest ni prodrla pri vseh tovariših in danes je še vse polno kmetovalcev, ki ne vedo, da ni za njih mesta nikjer drugje ko v stanovski kmetijski stranki.

Naši tovariši, ki služijo danes v ogromnem številu še klerikalni in drugim gosposkim strankam, morajo spoznati, da leži samo v močni kmetijski stranki rešitev kmetijskega ljudstva. Ali mar morejo drugi stanoviti braniti naše interese? Ne morejo! Naši kmetijski interesi so njihovim nasprotni. Naše vstajenje je njihova smrt, njihovo življenje naša smrt. Vse te gosposke stranke so v enem složne, v tem namreč, da se ne sme dati prilike, da postane kmet gospodarsko in s tem tudi politično samostojen. Kmet po mnenju te gospode ne sme napredovati in ker se to najlažje doseže, če je kmet brez inteligence, zato je treba pot inteligence h kmetu otežkočiti.

Da si ohranijo gosposke stranke inteligenco, tudi oni, ki prihaja iz kmetijskih hiš, zato ustanavljajo po mestih za dijake razne menze in dijaške kuhinje, v katere sprejemajo navadno le one dijake, zlasti v višjih letnikih, ki so se zavezali, da bodo delali za njih stranke. Tako si ustvarjajo meščanske stranke kader inteligence, ki se bo bo-

Zgodovina avtonomije je naravnost dokument klerikalne nesposobnosti. Sedanje politično stanje v državi pa je drug tak dokument.

Vso politično moč slovenskega naroda imajo klerikalci v svojih rokah, toda oni ne znajo drugega, ko da cincajo med Radićem in Pašićem, da danes postavljajo in krepe centralizem, jutri ga pa rušijo.

In od te brezglave, brezvestne, samohujske politike pa vsa nova bremenja.

Volivci, kdaj vas bo izučilo trpljenje!

rila za njihove kapitalistične interese. Za naše sinove, ki pridejo v mesto in ki se nečejo udejstvovati meščanskim strankam, pa se ne briga nihče.

In vendar je dosti naših sinov, ki hočejo delati za svoj narod, ki se nečejo izneveriti grudi, iz katere so izšli. Ti naši sinovi so danes po veliki večini v najbednejšem položaju. Če vstopijo v kapitalistične organizacije, se izneverijo kmetijski misli, toda pomagajo sebi. Če pa vztrajajo v zvestobi do kmetijske misli, potem je pomanjkanje njihova usoda.

Naša dolžnost je, da tem idealnim svojim sinovom priskočimo na pomoč. Svoje delo hočejo oni posvetiti zmagi naše kmetijske misli, zato je naša dolžnost, da jim omogočimo študij, da smo njihovi pravi podporniki.

Če si priborimo dobro in zanesljivo inteligenco, potem smo lahko sigurni, da bo dobra tudi kmetijska vlada. Nikdar preje se ne izboljša usoda kmetijskega ljudstva, dokler ne bo na vodilnih mestih samo oni inteligent, ki je z delom in v boju dokazal, da čuti s kmetijskim ljudstvom.

Na ljubljanski univerzi se je ustanovil akademični klub »Njiva«. V njem je organizirano precejšnje število naših dijakov. Večina njih je strašno slabo gnotno preskrbljena. Vsi brez izjeme pa so zvesti pristaši kmetijske misli in delavni agitatorji za njeno zmago. Da bi se mogli ti dijaki opomoči, so si ustanovili zadrugo »Gruda«. Namen te zadruge je, da gnotno pomaga svojim članom. Ustanoviti hoče v ta namen tudi posebno dijaško kuhinjo za svoje člane.

Tovariši! Podpirajte naše najmlajše člane, pristopajte k zadrugi »Gruda«, pošiljajte jej poljske prideleke. Naša dolžnost je, da dobi naša akademska omladina v nas krepke podpornike, zato vsi na delo za našo mladino!

Kako je na Madžarskem.

Kot dežela nasilja je bila od nekdaj poznana mongolska Madžarska. Toda pod Horthyjevim režimom je Madžarska prekosila sebe.

Te dni je imel v Ljubljani bivši prekmurski gerent g. Božidar Sever, predavanje o Madžarski in o trpljenju naših ljudi, ki so jih Madžari vrgli v ječo.

G. Božidar Sever je bil kot član razmejitvene komisije proti vsem določilom mednarodnega prava na Madžarskem aretiran, nad dve leti zaprt, dvakrat obsojen na smrt, ker da se je pregrešil »proti integriteti madžarske krone« in kljub intervenciji papeževnega nuncija, naše vlade in lige narodov, oproščen šele proti temu, da je naša vlada izpustila dva madžarska špijona.

Naj podamo iz njegovega predavanja par slik o današnji Madžarski.

Na Madžarskem velja samo ena pravica, pravica plemstva, visoke duhovščine, veleposestnikov, bankirjev, buržuazije in njihovih hlapcev. Vsi drugi so brez pravic, zlasti pa delavci in manjši posestniki.

Volitve so javne in gorje onemu, ki voli proti vladi. Ječe ali batine so običajno plačilo glasovanja proti vladi. Madžarska je tako edina država v Evropi, v kateri so vpeljane javne volitve.

Habsburgovci so na Madžarskem odstavljani, kdor pa reče o kakem Habsburžu kaj protivega, je obsojen vsled razžaljenja veličanstva.

V ječah se postopa z ljudmi naravnost nečloveško. Snaga je nepoznana

in niti britje ter striženje las ni dopuščeno. V ječah puščajjo na smrt obsojene ljudi po pol leta in tudi več.

G. Sever je gledal nekdo iz okna svoje celice sledeč prizor: Na dvorišču se je imela izvršiti usmrtnica 13 obsojencev. Šest jih je imelo biti ustreljenih, sedem pa obešenih. Krvnik pristopi v fraku, lakastih čevlji in belih rokavicah k obsojencu, se mu predstavi kot krvnik, nato ga prosi oproščenja, da ga mora zadaviti in nato — krk — in zlomi mu vrat.

Horthy in drugi voditelji sedanje Madžarske so kalvinci in zato so vse vere preganjane razven kalvinske. To rodi seveda med katoliki, ki so v večini, slabo kri.

Zlasti pa so preganjani komunisti. Kdor je samo osumljen kot komunist, tega čaka ječa in v njej batine.

Poraz klerikalcev v Dalmaciji.

Zadnji občni zbor Zadružnega saveza v Splitu je lepo pokazal, koliko so se klerikalci naučili od demokratov. — Kakor pri nas demokracija, tako so v Dalmaciji klerikalci uprizorili časopisno gonjo proti Zadružnemu savezu z namenom, da ga oklevetajo, vzbude nezupanje proti sedanjemu vodstvu Saveza ter tako pripravijo ugodni teren za odločilni napad, ki bi se imel izvršiti na zadnjem občnem zboru Saveza.

Pa človek obrača, Bog pa obrne. Tako tudi v tem slučaju. Da so imeli

Vsa politika Madžarske gre za tem, kako si pridobiti dostop do morja, to je, kako si podjarmiti zopet Hrvatsko. Da bi lažje dosegli svoj namen, so se združili z Italijani in v Budimpešti se odkrito govorijo, da je treba pričeti z vojno proti nam.

Uradništvo je obupno slabo plačano, delavci so skrajno nezadovoljni, kmetje obupujejo, draginja pa je neznošna in raste stalno. Visoka gospoda pa ima vsega v izobilju in uživa življenje. Čuti sicer, da ji pod nogami gore tla, toda rešitve pričakuje od izprememb v Evropi, v glavnem od razbitja Jugoslavije.

Toda danes je še jugoslovanska armada močna in pred njo imajo Madžari strah.

klerikalci večino zadrug, pa bi bili lahko zmagači. Toda bili so v znatni manjšini in še brez storjenih zaslug za zadružništvo. Zato so se zatekli k svojim stari metodi, h klevetanju, ki se jim tokrat ni obneslo, kajti doživeli so popoln poraz.

Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Zapomnite si to, gospodje, ki sleparite z vero in delujete s klevetanjem.

Seja radovliškega planinskega odbora.

je bila dne 2. decembra. Sejo je otvoril in vodil tov. Ažman. Po pozdravu plan. svetnika Preselca, zastopnika agrarnega urada g. Ulrika ter ostalih navzočih članov je podal tov. Ažman predsedniško poročilo.

Od zadnje seje je planinski odbor sodeloval pri vseh cenitvah ter se je pri tem tudi pokazal uspeh, ker so se izvršile vse cenitve brez sporov. Zlasti je bil uspešen nastop odbora pri Belanski planini, kjer se je dosegel odkup. Sploh je tudi drugod odkup priporočljiv. Seveda se je pri tem ozirati na krajevne razmere.

Obsežno in zanimivo poročilo je podal g. Ulrik in priporočal, da dosežejo interesi s pomočjo poslancev ugodnejše tolmačenje uredbe o zakupovalni planini. Planine verskega zaklada bi morale enako priti pod agrarno reformo. Glede odmere zakupnine bi bilo najbolj priporočljivo, da se ta odmeri po ploskvi. G. Ulrik je nato pojasnil davke, katerim so podvržene planine. Nato se je dotaknil g. Ulrik najraznovrstnejših vprašanj, ki se tičejo planin. Nujno svetuje ustanovitve posebnega rezervnega fonda, ki bi se uporabljal v slučaju nezdod. Treba je nadalje vpeljati nadzorstvo planin, stavb, vodovodov in korit. Tako pro-

pada na Češnjici vsled malomarnosti upravičencev ves inventar, ki je bil tja nanešen za časa vojne. Vzrok nesporazuma s šumskimi upravami je dostikrat le v slabem gospodarstvu planinskih interesov. Treba pokazati najprej dobro voljo in potem jo bodo tudi oblasti. Za pastirje treba upeljati posebne zimске tečaje.

Po z odobranjem sprejetim referatom g. Ulrika so se obravnavale tekoče zadeve. Z zadoščenjem so doznali zborovalci, da vrši planinski odbor v polni meri svojo dolžnost in da se je vsled njegovega dela marsikaj ukrenilo na bolje.

Na predlog g. Jana se izvolita v živinorejski osek s strani planinskega odbora tov. Ažman in Skoklič.

Občini Dovje se podeli zastopstvo v planinskem odboru. Na predlog tov. Ažmana se izvoli kot zastopnika bivšega župana Jakeljina.

Ko se odobri še več lokalnih vprašanj, zaključijo tov. Ažman plodonosno sejo.

Z vrnemo in vestnostjo deluje radovliški planinski odbor za dobrobit planincev. Upamo, da ostane odbor sebi zvest in da nam pribori še lepših uspehov.

Kako zastopajo volilce.

Že v zadnji številki smo omenili, kako so hoteli klerikalci izrabiti nesrečo od povodnih prizadetega prebivalstva v svoje strankarske namene. Danes naj na kratko omenimo, kako so pri tem dokazali klerikalci svojo popolno nezmožnost kot poslanci.

1. Nujni predlog za pomoč oškodovancem od povodni so vložili klerikalci po otvoritvi seje skupščine, mesto pred njenim pričetkom. Samo dobrotljivosti skupščinskega predsednika se

imajo zahvaliti, da se je njihov predlog sploh obravnaval.

2. Predlog bi moral biti podpisan vsaj od 20 poslancev, na klerikalnem predlogu pa *toliko podpisov ni bilo*, pa čeprav šteje njihov klub 23 kulukarjev in pa dr. Korošca. Kje so bili ti poslanci?

3. Zahtevali so, da dovoli skupščina za oškodovance 20 milijonov dinarjev, niso pa navedli niti koliko znaša škoda, niti kje je pomoč najnujnejša.

4. Bili so celo tako površni in sramežni, da so zahtevali nujno pomoč za popravilo železnic, mostov in cest, kar spada itak v delokrog vlade in za kar imajo skrbeti ministri sami.

5. Obvestili niso niti vlade, niti drugih strank, da nameravajo vložiti tak nujen predlog. In vendar je mogel biti njihov predlog sprejet le s pomočjo drugih strank. Mesto da bi pokazali vsaj malo uljudnosti, so strastno napadali radikalne, kakor da bi se z zmerjanjem dalo doseči naklonjenost drugih.

»Samouprava«, glasilo radikalne stranke pravi zato, da je bilo vse postopanje klerikalcev »nečloveško trgovanje z nesrečniki«.

To ostro sodbo podpisujemo v celoti. Volivci pa bodo menda sedaj razumeli, da so sledili klerikalni volilni zmagi, davki za petami. Kako tudi ne, ker kako naj obvarujejo ljudstvo pred davki nesposobnosti, kako naj pomagajo ljudstvu poslanci, ki so tako divno nezmožni, kakor so to dokazali klerikalci s svojim nujnim predlogom.

Darila za tiskovni sklad.

Kraj. odbor SKS Mestnice - Šmarje 5425 D. V protest proti kuluku je bilo nabranih na občinski seji v Gorjanah 115 D. Vesela družba v gostilni Tome v Moravcih 228.25 D. V počastitev spomina pok. Pirca neimenovan 25 D. Pavel Konec nabral v veseli družbi pri »Črnem orlu« v Konjicah 35 D. Jože Meše, Vrbljane 20 D. Neimenovan 1000 D. Anton Čadež, Srednja vas, 20 D. Franc Kovač, Srakovje, 25 D. Alojzij Šoba, Zdoles, 60 D. Ivan Remškar, Brežovica, 77 D. Ivan Grad, Berščevo, 20 D. Josip Furlan, Podgraja, 25 D. Skupaj 1679.50 D.

Pokrajinske vesti.

(Vesele božične praznike) želi »Kmetijski list« vsem svojim prijateljem in bralcem.

(Današnji številki smo priložili polojnice) in prosimo vse cenjene naročnike da se jih čim prej poslužijo. Ob enem pa jih tudi pozivljamo, da z vne- mabirajo nove naročnike, da bo armada »Kmetijskega lista« čim večja in zmaga kmetijske misli tem veličastnejša. Vsi na delo za »Kmetijski list«!

(Za ljubljanskega velikega župana) je imenovan vladni svetnik Šporn. — Novi veliki župan je bil rojen na Trafi pri Škofji Loki. Pred vojno je služboval v Dalmaciji. Novi župan je na glasu kot vreden in predvreden uradnik ter se dosedaj ni politično udeleževal.

(Reorganizacija katastrske službe.) Pod tem nedolžnim naslovom se razglašajo ukinitve manjših uradov zemljinskega katastra, kar da je potrebno z ozirom na redukcijo uradništva in kar da ni za celoto kvarno z ozirom na gostoto evidenčnih uradov. Ne enega in ne drugega argumenta ne moremo odobravati. Dobro in točno delujoča katastrska služba je za narodno gospodarstvo največje važnosti. Ker je danes ta služba pri nas dobro urejena, je sicer res, da se takoj ne bodo pokazale pogubne posledice redukcije. Toda po desetih letih se zna zgoditi, da bodo odvetniški stroški za razne tožbe, ki bodo nujno nastopile vsled negotovosti katastra, neprimerno večji, kakor pa prihranki, ki bi jih mogla dati redukcija. Ni pa tudi prezreti te okoliščine, da je potovanje samo zelo drago in da pomeni zato redukcija uradov zemljinar-

FRANC RAVOLI:

Vsak je sam svoje sreče kovač
ali
kakor povečam svoje dohodke, se osamo svojim in pridobim premoženje.

(Ponatis prepovedan.)

V. PRIHRANEK, SPEKULACIJA.

Ako si se telesno in umstveno usposobil za pridobivanje, ako vztrajno in premišljeno delaš in varčuješ, si gotovo nekaj prihranil. Marsikdo utegne reči, da se ob sedanji draginji ne da nič prihraniti in da ne velja delati, ker so plače in mezde tako majhne. Res je sicer, da niti ročno niti umstveno delo ob sedanji razvreditvi (devalvaciji) denarja ne dobi primernega plačila in da bi se moralno delo kot najboljšo glavnično plačilo v zlatu, toda pomni, da smo sedanjih neurejenih razmer več ali manj sami krivi. Čim bolj se posvetimo vsestranskemu delu in omejimo svoje potratno življenje, čim bolj bomo stremeli za tem, da uredimo svoje in javno gospodarstvo, tolikanj prej se izboljša vrednost našega denarja in tolikanj prej se povrnejo normalne razmere.

Tudi preprost človek si lahko veliko prihrani, če dela in varčuje po teh navodilih. Toda samo z delavnostjo in varčnostjo si človek še ne pridobi bogastva, zlasti ne ljudje, kateri ne zaslužijo veliko.

Če hočeš postati imovit, ne hrani denarja doma in ga tudi ne posojaj oziroma ne vlagaj v denarne zavode, ki s tvojimi prihranki spekulirajo oziroma jih zopet drugim posojajo in s tem pospešujejo spekulacijo pri onih, ki nimajo svojih gnotnih

sredstev in ki jim ne zadostuje lastna glavnična. Spekuliraj rajši sam s svojimi prihranki. Samo če poleg agilne podjetnosti, vztrajnega dela in pametnega varčevanja dobro spekuliraš, lahko obogatiš.

Ne mislim, kakor sem že takoj od kraja omenil, na brezvestno spekulacijo, ki temelji na prevari ali na kršenju zakonov (verzišništvo, tihotapstvo itd.), ampak na zdravo in solidno spekulacijo, ki je dovoljena v vseh državah. Taka spekulacija pospešuje medsebojno tekmovanje, medsebojno tekmovanje pa zopet pospešuje splošni gospodarski napredek.

Naš rojak Mihanovič, Nemec Meinl, Anglež Edison so bili v mladosti siromaki. Pričeli so varčevati, kakor pravimo, »pri žveplenkah«, ali toliko da so si zbrali malo glavnično, so že začeli spekulirati. Nikola Mihanovič, rojen v vasi Dolina, je šel zgodaj v Ameriko, kjer je brez vsake večje izobrazbe nastopil službo na parobrodu. Ker je bil marljiv in energičen mož, je kmalu postal kapetan na majhnem parobrodu, danes pa ima samo 300 parobrodov, ki plavajo na rekah Parana, Paragua in La Plata v Južni Ameriki. Julij Meinl, znani veletrgovec s kavo in drugimi južnimi proizvodi, je bil navaden trgovski pomočnik. Edison je bil raznašalec časopisov, pa je postal največji izumitelj in milijonar.

Kako je treba spekulirati?

Spekuliraj tako, da s prihranki ob ugodnih prilikah kupuješ in prodajaš nepremičnine (zemljišča, stavbišča, hiše itd.). Če napraviš n. pr. kje novo cesto ali novo železnico, dobe vsa posestva v ondnotni bližini takoj veliko večjo notranjo vrednost. Kdor torej kupi nepremičnine ob cesti, ki jo nameravajo graditi, napravi prav gotovo lep

dobiček. Čisto jasno je bilo, da se pojavi po prevratu v naših mestih in trgih veličanska stanovanjska stiska, in sicer ne samo zato, ker za petletne vojne nismo nič zidali, ampak je bila to neizogibna posledica naše osvoboditve (ustanovitev novih uradov in novih podjetij). Pričakovati je bilo, da bodo zato cene hiš in stavbišč silno poskočile. Kdor je po prevratu spekuliral s hišami in s stavbišči, se mu je to lepo izplačalo.

Če pa hočeš na borzi z delnicami uspešno spekulirati, je treba, da si dobro poučen o običnem gospodarskem položaju v državi, o prosvetanju posameznih delniških podjetij in o notranji in zunanji politiki, ki posebno močno vpliva na razmah veletrgovine, veleobrti in veleindustrije. O vsem tem se poučiš, če pozorno čitaš domače in tuje časopise.

Kako vpliva notranja politika na razvoj trgovine, obrti in industrije? Te pridobitne panoge se razvijajo samo tedaj, če je mir in red v državi, če so dovolj zavarovane z uvozno carino pred inozemsko konkurenco in pa če država podpira razvoj strokovnega šolstva in železniških, poštinih in brzojavnih zvez. V tem primeru raste tudi vrednost nepremičnin in delnic akcijskih družtev. Če n. pr. parlament sklene, da se zgradi v kakem kraju nova železnica, polžejo takoj, ko merijo železnico, kje bodo stale postaje, in kupi, še preden jo začno graditi, zemljišča blizu postaj, kjer se utegne po tvojih mislih razviti živahen promet. Ko prično graditi železnico, začnejo se razni interesi povpraševati po stavbiščih blizu postaj, kjer bi zidali skladišča, hotele, hiše za trgovine, gostilne itd. S povpraševanjem pa rastejo cene stavbišč. Če prodajaš zemljišča, ki si jih bil kupil malo prej po nizkih cenah, napraviš lep dobiček.

Cene zemljišč pa rastejo tudi v krajih, v katerih hitro napreduje kupčija, industrija in obrt, n. pr. v Mariboru, Splitu, Zagrebu, na Sušaku, v Skoplju in drugod in pa kjer se razvija tujski promet, n. pr. na Bledu, v Bohinju, v Baški, Dubrovniku.

Kako vpliva zunanja politika na razvoj oziroma na tečaj delnic trgovskih in industrijskih podjetij? Na tečaje delnic teh pridobitnih panog vplivajo politične razmere med posameznimi državami. Splošni borzni pojav je, da padejo takoj tečaj delnic tistih podjetij, ki ne izdelujejo vojnih potrebščin, ali pa tistih, ki so ob državni meji, ob kateri preti vojna nevarnost, kakor hitro se prične govoriti o vojni. Na tečaje borznih papirjev vplivajo razen tega tudi trgovske pogodbe, ki jih sklepa vsaka kulturna država z drugimi državami. V trgovinskih pogodbah določijo države uvozne in izvozne carinske tarife, ki v prvi vrsti vplivajo na razvoj vseh produktivnih panog. Če n. pr. industrija s papirjem zaradi prevelike konkurence od ozdunaj ne more prosvetati, — kar je mogoče samo tedaj, če so zaščitne uvozne carinske postavke tako nizke, da je domači papir glede na produkcijske stroške dražji od inozemskega — zastane pri nas izdelava papirja. Papirna industrija mora potem omejiti obrat in vrednost njenih delnic prične na borzi padati. Če izposluje zvezna papirnih tvornic, kadar se sklepajo nove trgovinske pogodbe, od naše vlade povijanje uvozne carine, se podvzaj in kupi delnice papirnice takoj ob sklepu trgovinske pogodbe in zopet narediš dobiček. Zaseduj torej pozorno obravnave ob priliki sklepanja trgovinskih pogodb, ki vplivajo poleg tega tudi na življenjske pogoje in pridobitno možnost posameznika.

skega katastra novo obdajanje kmetijskega ljudstva. Tudi se nam zdi popolnoma neumestno, da se pričinja z redukcijo ravno tam, kjer je Slovenija najbolj urejena. Ali pa se naj morda izvede izenačenje Slovenije s tem, da postane v kratkem Slovenija glede katastra tako zanemarljiva, kakor so drugi deli države? Po našem mnenju naj zato ostanejo uradi katastrske službe, kakor so bili.

(Smešne barabije naših klerikalcev.) »Slovenec« od nedelje prinaša na koncu beograjskega poročila sledeči pripetljivi ocvrek: »Neposredno pred zadnjim glasovanjem se je posl. Pucelj odpravil iz dvorane in tako tudi to pot dokazal svojo ljubezen do ljudstva kakor pri prvem glasovanju o kuluku.« Seveda je to običajno prikojena jezuitska lumparija. Poslanec Pucelj je glasoval v načelu proti dvanaestinam, potem pa odšel takoj na vlak s še štirinajstimi poslanci opozicije in tremi vladnimi poslanci, kar prinaša glasovalni rezultat. Zadnje glasovanje je bilo malo pred enajsto. »Slovenec« poročilo postane pa še-le smešno, če povemo, da je zlasti mnogo klerikalcev manjkalo že pri prvem glasovanju. Naj bi rajše povedali, kje hodijo tisti Skuli, Klekl, Siftar, Blažko Rajič in mnogi drugi, ki jih še v Beogradu ni bilo. Ista lumparija se mu je primerila s primerom glasovanja o kuluku. Tu nadkriljuje »Slovenec« samega sebe. Saj še ni teden dni odkar je prinesel poročilo s podpisom tigra Žebota o glasovanju posl. Schauera, kjer trdi »Slovenec« sam, »da je vsa opozicija glasovala proti«. — Do takih bedastih lumparij more voditi samo tako zgrešena politika, kakor je klerikalna. Najpoprej so hoteli za vsako ceno imeti to vladno, sedaj ko so jo po dolgem trudu dosegli in se prepričali, da so ga pokorili, bi pa radi drugim navalili svoje grehe. Toda ne boste, tigrji požrešni! Kar lepo sami poslušajte juho, kakor ste jo sami skuhali!

(Za Brejcem Kremžar.) Naš list je svoječasnno zabeležil, da je g. dr. Brejcek konstitiral v »Unionu«, da se ustava sploh še ne izvaja in nam je dal s tem prav, ko smo trdili, da trpimo še vedno pod onim nesrečnim centralizmom, ki ga je ustvaril dr. Korošec. V soboto je v Narodni skupščini to potrdil tudi tigrj Kremžar, samo da je stvar za njega izpadla nekoliko bolj smešno. Imel je namreč smolo, da je najpoprej svečano zatrdil, da je edini vzrok nezadovoljstva v zemlji vidovdanska ustava, a takoj v naslednjem stavku mu je ušlo, da se je sploh še ne izvaja, kar je vzbudilo zaslužen krehot.

(Od Praprotnika plačanem gospodu, ki pišejo v »Jutro«.) Je prav iskreno zahvaljujem za ponoven dokaz, da se ne morejo gospodje boriti niti proti moji malenkosti, ne da bi se osmešili in razgalili svojo podlost.

Saša Železnikar.

(Gospodu Jakobu Dimniku in vodstvu SLS.) Pri sodni obravnavi proti postajenačelniku Jaklu je dejal kot priča orožniški stražmojster Mak, da mu je dajal vse informacije, to je vse podatke edinole Jakob Dimnik, bivši župan v D. M. v Polju. — Ali bodo klerikalci obsojili tega ovaduha? Ali bo tožil Dimnik g. Maku?

(Brez sramu.) Vrabci čivkajo že po strehi, za koliko milijonov je bil prodan »Slovenski Narod«, vseeno pa zatrjuje »Slovenski Narod« ljubljanskim lahkovernežem, da je neodvisen list in da se ni pri njem ničesar izpremenilo. Pa menda vendar ne misli »Slovenski Narod« tako zelo žaliti spomina pok. dr. Tavčarja in trdit, da je bil »Slovenski Narod« že pod dr. Tavčarjem odvisen

od zagrebških magnatov, kakor je sedaj? Vse je ostalo pri starem, pravi »Slovenski Narod« dalje. Ali je bil mar že pred 8. novembrom dr. Kramar šef urednik »Slov. Naroda«? Od kdaj pa so nakrat navdušeni za »Slovenski Narod« mladini, ki še pred kratkim niso našli dovolj besedi, da bi ga zadostno obsodili? Vsaj eno bi se gospodje pri »Slov. Narodu« lahko naučili od dr. Tavčarja in to je možnost, da bi tudi odkrito priznali to, česar si ne upate v pogovorih tajiti!

(Gospod Kremžar) se je spustil tudi v veliko politiko in točno iznašel najbolj napačno trditev. V skupščini je namreč silno obsojal frankofilsko politiko in priporočal anglofilsko. Ker si nočemo misliti, da govori g. Kremžar brez tehtnih razlogov, ga prosimo, da nam pojasni, katera država bi mogla za nas odtehtati Francijo in zakaj si on misli, da mora frankofilska politika izključiti anglofilsko, ko pa so celo med Angleži frankofili v večini?

(»Domoljub«) še v naprej marljivo agitira za našo stranko in tov. Pucija. Za uslugo se iskreno zahvaljujemo ter prosimo, da nam ohrani »Domoljub« tudi v novem letu svojo naklonjenost.

(Na vladnem pragu) da vzdihujejo klerikalci, pravi »Jutro«. Prav mogoče! Toda na drugi strani vemo, da so Jutrovci prav žalostni, da ne morejo niti na vladnem pragu zdihovali, ker prav nelepo jih je postavil Pašić za večno pred prag.

(Od Praprotnikove milosti odvisno »Jutro«) se boji za našo stranko. Ganljiva, toda nepotrebna skrb, ker nismo niti najmanjše voljni biti hlapi Praprotnika. To čast prepuščamo prav radi »Jutru«.

(Vloga malega Stinnesa) bi hotel igrati gospod Praprotnik. Da se mu bo vloga »malega« posrečila, ne dvomimo. Toda kako bo s Stinnesom, je drugo vprašanje.

(List brez cene je »Domovina«.) V vabilu na naročbo demokratičnih listov se pravi na koncu: »Jutro« velja toliko in toliko, »Tabor« in »Nova doba« toliko in toliko, za »Domovino« pa je treba poslati samo naslov in naročnina je poravnana. Kdor rabi papir, ta naj torej pošlje »Domovini« svoj naslov. Drugo vprašanje pa je, kakšno vrednost mora imeti list, ki ni vreden niti po mnenju izdajateljev naročnine.

(Za Tiskovni sklad SKS) je bilo nabrano na seji okrož. odbora v Mariboru Din. 391.—

(Vsem cenjenim bralcem in bralkam) »Kmetijskega lista« želi vesele božične praznike in srečno novo leto iz daljne Macedonije inženjerski podnarednik Josip Slekovec, 3. Reflektorska četa, Skopje.

(Telefonskemu omrežju v Novem mestu) se je priklopila tudi državna kmetijska šola na Grmu. Tako je dobilo Novo mesto že peto zasebno govornilnico. Želeti bi bilo, da se to moderno občevalno sredstvo še bolj razširi.

(Očetomor.) Na Viču pri Ljubljani je živel posestnik Jerin, ki je bil po soglasni izjavi svojih otrok silen skopuh. Vsak krompir, vsako najmanjšo stvar je zaklepal in rodbina bi bila lačna, da nista pomagali hčeri, ki sta bili v službi. Zaradi tega skopušstva očeta so bile razmere v družini zelo napete. Najbolj se je oče razumel še z najstarejšim sinom Ivanom, pa tudi z njim je imel pogoste prepire, ki so postajali vedno silnejši. Toda v zadnjem času so ti prepri ponehali, ker je oče dovolil sinu, da se poroči s svojo izvoljenko. V sredo popoldne pa je šel sin Ivan popol-

odne doma in oddal učencem pismo, da ga ponesejo očetu. V pismu se oče poziva, da pride takoj na policijo, ker bo sicer drugače zaprt. Oče je odšel ob 6. uri zvečer na policijo, kjer so mu povedali, da je potegnen. Drugo jutro so našli očeta ležati blizu hiše mrtvega. Kot osumljenec je bil prijet sin Ivan in po dolgem obotavljanju je svoj

(Dopis iz dežele.) Redkokečaj se zgodi, da se oglasi kdo iz našega kraja. Toda od sedaj se bomo, če Bog da, oglašili večkrat. Sram nas je bilo oglašiti se, ker smo pri zadnjih volitvah propadli, in da smo bili tako osramoščeni, da so se dali prevartiti od ljudskih sleparjev celo tisti, na katere smo največ dali, polovica pa da je ostala doma. Toda danes boli vse te omahljivce glava, zlasti pa tiste, ki so volili nasprotno stranko. Sedaj spregledujejo in obžalujejo svoje početje z dne 18. marca. Trumoma zapuščaj SLS, kakor tudi njeno hinavsko glasilo »Slovenski gospodar«, ki ga je preje imela skoraj vsaka hiša. Za časa volitev smo bili agitatorji za SKS povsodi, kamor smo prišli, napadeni. Vse je kričalo: Dol s samostojneži! Toda danes je, hvala Bogu vse drugače in večina odobrava nas. Danes ni nas sram, ampak danes je sram tiste, ki so bili proti nam! Z neznagljivo silo vstaja na dan kmetijska misel in z njo kmetijsko ljudstvo. Samo da bi bile kmalu volitve, da bi ljudstvo moglo pokazati, kako obsoja ljudske sleparje. — Priobčujemo ta dopis, ki jasno odseva razpoloženje na deželi in ki priča, da se dan obračuna bliža.

(Jezerko.) Človeku se morajo najeti lasje, če je čital v sobotni Stevilki »Domoljuba« dopis »Jezerijana«. Dopis je tak, da je na prvi pogled vidno, da ga domačin ni mogel napisati. Naivni dopisunček, ki je »narodno, versko in politično« trden, se lahko brez skrbi zaletuje v naše močne vrste. — Iskal je menda informacij pri starih in gluhih ženicah, da podaja tako »točne« vesti. Naj mu podam kot predsednik »ustanovljene« narodne čitalnice potrebne podatke. G. kulukar, zapomnite si torej! Čitalnica sploh še ni ustanovljena, ampak obstoja samo še pripravljajni odbor. Finančne straže ni več, temveč sedaj obstoja samo finančna kontrola. Pri zadnjem prepiru pa je menda vaš »dobri kristjan« obdelal našega »podpredsednika« z nožem tako, da bo dobil na sodišču v Kranju primerno plačilo. In na vse to še sanjate o miru, mladini itd. Pojdite se solit z vašim ogabnim obrekovanjem in z vašo zaplotno pisarjo. Najprej pa počedite pred svojim pragom. Če ste v resnici možak, ki je narodno, versko in politično prepričan, povejte svoje ime, ali pa — fej vam! — Lojze Smolej, pripravnik f. k.

(Velika Loka.) V nedeljo, dne 16. t. m. je bilo tu zborovanje društva kmetijskih fantov in deklet. Za novo društvo je vladalo veliko zanimanje in z navdušenjem ter največjo pazljivostjo so vsi sledili izvajanjem govornikov. O namenu in pomenu društva je poročal tov. Tomšič, predsednik Zveze društev kmetijskih fantov in deklet. Za njim je govoril v navdušenih besedah za ustanovitev prepotrebnega društva tovariš Blas Jakob iz Tomačevega. Po njegovem govoru se je takoj ustanovil pripravljajni odbor z nalogo, da pripravi vse potrebno za ustanovitev društva kmetijskih fantov in deklet v Veliki Loki. Pripravljajni odbor se je sestavil sledeče: predsednik Anton Gliha, podpred-

čin tudi priznal. Dejal je, da sta se z očetom na vrtu sporekla, nakar da je očeta v pretepu ubil. Njegova izpoved pa ne more biti čisto točna, ker se je pri raztelesenju trupla dognalo, da je bil oče ubit od zadaj. Umor je povzročil seveda po vsem Viču veliko razburjenje.

Dopisi.

sednik: Janez Gliha, tajnik: Marija Gnidovec, blagajnik: Jožeta Kotar, vsi iz Velike Loke, odbornika: Anton Kužnik iz Korenitke in Alojz Kek iz Pluske. Novemu društvu želimo kar največ uspeha! Kmetijska mladina na plan za pravice in za napredek kmetijskega ljudstva!

(Trebnje.) Naši kmetijski fantje so se pričeli pridno gibati. Tako smo imeli zadnjo nedeljo sestanek glede ustanovitve prepotrebnega društva kmetijskih fantov in deklet. Sestanek je otvoril tov. Pavlin Dolf, ki je po kratkem uvodnem govoru podelil besedo tov. Tomšiču, predsedniku Zveze društev kmetijskih fantov in deklet. V jasnih besedah nam je tov. govornik razložil cilje in namene snujočega se društva ter pozval vse, da gredo na delo za povzdigo blagostanja in naobrazbe našega kmetovalca. Njegov govor so sprejeli poslušalci z navdušenjem. V temperamentalnih besedah je pozval nato tov. Blas Jakob kmetijske fante, da se strnejo v enotnih vrstah, ker le tako je mogoče, da si bo kmetijski stan priboril ono pravico in ono moč, ki mu gre. Tovariš Pavlin je nato prečital pismo tajnika češke kmetijske omladine, tovariša Horaka slovenski kmetijski mladini. Nad vse zanimivo pismo češkega tovariša je izzvalo splošno navdušenje. Nato se je konstituiral pripravljajni odbor, nakar je zaključil tov. Pavlin lepo uspeši sestanek. — Trdno smo uverjeni, da bo kmetijska mladina v Trebnjem storila svojo dolžnost in da bo društvo kmetijskih fantov in deklet nepremagljiva trdnjava kmetijske misli! Na plan kmetijska mladina!

(V Bukošku pri Brežicah) je umrla dne 5. t. m. vdova Terezija Bratanič, rojena Šmajdek iz hiše Klinc na Gorenjem polju pri Straži. Oddaljene si hiše je seznanil pred 59 leti njen stric, znani pridigar in misijonar pater Mansvet Šmajdek, ki je bil tisti čas frančiškan v Brežicah. Ranika je bila vzorna gospodinja, nad vse dobra mati in usmiljena revežem. Bog ji daj večno luč!

(Zdole pri Brežicah.) Premnogim čitateljem našega lista je naša gorska vas menda sploh neznana in marsikdo bo morebiti mislil, da ljudje pri nas sploh ne vedo kaj je svet. Pa temu ni tako. Zdole ima lep razgled na Krško in Brežiško polje, prebivalstvo pa je z raznimi ustanovitvami tudi oskrbelo, da ima vedno širši razgled v duševno življenje. — V začetku so bile seveda težkoče za osnivanje društev sila velike. Toda z vztrajnostjo so bile vse glavne ovire premagane in ustanovila se je posojilnica, ki deluje dobro, ki bi pa delovala še vse drugače, če bi bil tajnik mož na mestu. Silne težave smo morali premagati tudi pri ustanovitvi bralnega društva. Pri tem nam je krepko pomagal g. Kozinc iz Ljubljane. V tej stvari pa smo imeli popoln uspeh. — Leta 1919 je bila ustanovljena podružnica Kmetijske družbe. V začetku je bilo vse član podružnice, polagoma pa je to število padlo in ne brez krivde tajnika posojilnice. Ta moč govori namreč ljudem: »Kaj boste član podružnice, ko pa dobite pri meni isto blago

po isti ceni.« Kako neresnično je to, smo videli sedaj, ko je prodajal trgovec galico za krono dražje ko podružnica. Tovariši, pristopajte zato v podružnico in ne poslušajte onih, ki govorijo le vsled lastnega dobička proti podružnici. Samo s »Kmetovalcem« vam je obilo povrnjenih onih 20 dinarjev udnine!

(Št. Jurij ob južni železnici.) Tovariši uredniki! V spominu Vam bo še, kako nemiren je bil shod, ki ga je še pred volitvami priredil naš tov. Pucelj. Klerikalci so tedaj rohneli ko divje zveri, da ni bilo mogoče zborovati. Preteklo je od tedaj 9 mesecev in razmere so se izpremenile. Vedno večja breme, kar je zasluga naših klerikalnih tigrov, so odprla ljudstvu oči in naša misel je pričela pridobivati zopet na pristaših. To je jasno pokazal shod, ki ga je sklical naš krajevni odbor v nedeljo, dne 16. t. m. Prostor našega vrliga prijatelja Černovška so bili nabito polni, ko je ob pol 9. uri dopoldne otvoril zbor naš bivši poslanec in domačin tov. Drogenik. Za predsednika shoda je bil nato izvoljen tovariš Urleb, ki je po kratkem in navdušenem pozdravu podal besedo tov. Drogeniku. V dvehurnem govoru je nato tov. Drogenik temeljito razložil političen položaj in zlasti škodljive posledice kulukarske volilne zmage. Njegova izvajanja so bila nad vse prepričujoča in celo navzoči bivši klerikalni agitatorji so molčali ko grob, ko je tov. Drogenik z neizprosno jasnostjo pokazal krivice sedanjih razmer. Ko je končal tov. Drogenik svoja izvajanja s pozivom na nasprotnike, da se oglašajo, je bilo vse tiho, samo star mož je pripomnil: Pa kaj bi se oglašali, ki jih je pa sram. Soglasno in z odobravanjem so bile nato sprejete resolucije proti povziku direktnih davkov, zlasti silno povišanemu zemljiškemu davku in dohodnini, proti krivičnemu in neenakomernemu povišanju taks, proti trdotam vojnega zakona, zlasti proti odvzemanju živine in voz, proti kuluku in proti zavlačevanju ureditve oblastnih samouprav. Odločno se zahteva, da se pokliče splošno zaupanje uživačevskega vestnega župana dr. Ploja na svoje mesto. V resolucijah se nadalje konstatira, da niso poslanci SLS kljub svoji popolni volilni zmagi za svoje volivce ničesar dosegli, da pa je osem poslancev SKS krepko branilo kmetijske in obrtniške koristi. Zbor je izrekel nato SKS in poslancu Puciju svoje popolno zaupanje. Končno se je v resolucijah konstatiralo in obsodilo Koroščeva pomoč radikalom, da so mogli ti sami prevzeti vladno. Ko se je še sklenila pozdravna brozjavka kralju, je bil dobro uspeši shod zaključen.

(Iz Ptujске okolice.) Prosim Vas, g. urednik, če bi hoteli biti tak dobri pa mi prvočiti en mali kot v Vašem listi, ker se mi vete toli list pač najbolj dopadne in da van bon lahko tak večkrat kaj napisa kaj mam novega pri nas. Vete g. urednik, jaz sem pač bija zaj malo boj tiho, da sem san čaka na atonomijo, ki so ve pred oblibli sel vete te črni, potli pa sen misla, da bojo štirje odpravli pa tak vete sen ba sam malo v zadregi pa sen ne vupa dosti larmati. Zaj pa sen vida, da stoga vse nič nede, sen si začaja drgoč jeziki brusti, pa me veste ljudje rajši majo, ke sen jen poveda kak delajo klerikalci, ke doma agitirajo z veroj v Beogradu pa se zvežejo magari s hujčidom. Vete, da mam zaj boj cajt pa še sen šo vñn z naše vesi pa sen priša tudi do Sv. Vrbana tan pa sen čija, da misli prit pre sam minister Pucelj nekda na pametov gor, zaj pa ljudje si samo od toga gučijo pa pravijo, da do ga šli vsi

Razvoj v sleherni trgovini in industriji je odvisen tudi od povpraševanja in od ponudb. Ako je povpraševanje po kakem predmetu živahno, cvete industrija in trgovina s tem izdelkom. Da je to pravilno, smo videli zlasti po vojni. Ker ni bilo dovolj manufakturnega blaga, sladkorja itd. in je bilo povpraševanje po teh proizvodih veliko, so cene tem predmetom silno poskočile. Začele so pa vkljub devalvaciji denarja takoj padati, kakor hitro se je produkcija zvišala in ponudba povečala. Čim preneha povpraševanje po blagu, se pojavi tudi ob neizpremenjenem notranjem in zunanjem političnem položaju kriza v dotični industrijski panogi. Kriza pa pride tudi, če je ponudba velika. To se zgodi tedaj, če proizvajajo preko potrebe. Valovanje med povpraševanjem in ponudbo kakor tudi izpreminjanje notranjega in zunanjega političnega položaja je na dnevnem redu, tako da pride za dobro konjunkturo kriza in obratno. To valovanje med krizo in konjunkturo pri posameznih industrijskih panogah zasleduj in izkoriščaj. Prilika za špekulacijo z nakupom in s prodajo delnic se ti nudi skoraj vsak dan.

Tečaji vrednostnih papirjev pa se ne dvigajo samo tedaj, kadar raste njih notranja vrednost, ampak tudi takrat, ko pada valuta (vrednost papirja), ker kupujejo kapitalisti rajši vrednostne papirje, ki jim nudijo po njih mislih večjo vrednost kakor bankovci. Zaradi živahnega povpraševanja po vrednostnih papirjih raste njih cena na dnevnem trgu prav tako, kakor raste cena vsakršnemu blagu, če povprašujejo kupci po njem. Kadar pa poskoči tečaj bankovcev, se izkušajo kapitalisti

okoristiti z vrednostjo denarja in prodajajo vrednostne papirje. Posledica tega je, da zaradi množine na prodaj ponujanih papirjev njih tečaj pada. V prvem in drugem primeru se ni izpremenila dejanska vrednost papirjev, ampak samo razmerje vrednosti med papirji in denarjem. Ako pa vzporedno s padanjem valute padajo tudi tečaji papirjev, je to znamenje, da smo tik pred gospodarsko krizo ali pa da občinstvo več ne zaupa denarnim zavodom in industrijskim podjetjem.

Tečaji delnic poskočijo, ne da bi se izpremenila njih dejanska vrednost, tudi tedaj, če izkušajo kak politična stranka dobiti na ta ali oni zavod ali podjetje vpliv in kupuje v to svrhu njegove delnice. Zaradi obilnega povpraševanja se potem seveda podraže delnice na borzi. Kadar se to zgodi, prodaj delnice.

Nasprotno pa padajo tečaji delnic, če kapitalisti prodajajo vrednostne papirje, ker jim primanjkuje denarja, kar se zgodi n. pr. tedaj, če poskočijo cene blagu, ne da bi se pomnožilo število bankovcev, ki so v prometu. Zaradi velike ponudbe na borzi padajo tečaji delnic, ne da bi se izpremenila njih dejanska vrednost. Kadar je tako, kupi delnice.

Tečajno vrednost delnic pa lahko kapitalisti na borzi tudi z zvišajo na umeten način zvišajo. To ali ono delniško podjetje začne n. pr. mahoma izplačevati velike dividende, hkrati pa prične po dnevnem časopisu širiti vesti, da silajno uspeva. Na borzi začno živahno povpraševati po teh delnicah in njih tečaj začne hitro rasti. Čim so špekulantje delnice poprodali, se pa izve, da podjetje

v resnici ne prospeva in da je bila vsa akcija umetno vzprijorjena. Tudi se lahko zgodi, da se kapitalisti dogovore in pokupijo vse delnice takega podjetja, na kar najamejo agente, ki začno na borzi živahno povpraševati po teh papirjih. Ker jih ni več na trgu in zaradi obilnega povpraševanja poskoči na borzi njih cena in kapitalisti prodajo prej po nizki ceni kupljene delnice. Že iz teh primerov je razvidno, kako nevarna je borzna špekulacija in da je treba zelo previdno špekulirati z nakupom in prodajo vrednostnih papirjev.

Delnice prodajajo oziroma kupujejo na naših borzah po 25 komadov skupaj. Glede špekulacije še nekaj navodil! Ne udajaj se samo špekulaciji, da si morda delaš z njo dobre kupčije, ampak delaj in varčuj hkrati!

Pri špekulaciji bodi kar se da oprezen in preudari poprej vsako kupčijo na vse strani.

Gotovine ne imej po dalje časa shranjene doma ali pa v hranilnici, ampak špekuliraj z njo, tudi če semtertje napraviš izgubo. Ne razburjaj se zaradi tega, zakaj kdor nič ne riskira, ne napravi dobička.

Ako vidiš, da se je zvišala vrednost tvojih vrednostnih papirjev in bi že lahko napravil nekaj dobička, prodaj takoj papirje in ne čakaj na večji dobiček. Če imaš papirje dolgo, izgubiš priliko za nakup drugih delnic ali pa morda celo pade vrednost tvojih papirjev. »Boliš en vrabec v roki kakor sto golobov na strehi.«

Če kako podjetje ne uspeva, prodaj takoj njegove delnice in kupi delnice drugega podjetja, ki utegne po tvojih mislih uspevati. Ako zaslužiš samo 1% na mesec, je to že 12% na leto. Tako

velike dividende plačuje v dobro urejenih državah in v rednih razmerah samo malo delniških družb. Kupuj rajši delnice domačih podjetij, ki jih lahko sam nadzoruješ. Glede uspevanja obratov, oddaljenih od tvojega bivališča, si navezan le na časopisna poročila, ki niso vselej zanesljiva, kakor sem že zgoraj omenil.

Ne kupuj delnic takih podjetij, pri katerem ima večino delnic v rokah ena sama oseba, ki hkrati tudi vodi tisto podjetje. Ta človek lahko vodi — in navadno je tudi tako — podjetje na ta način, da spravi sam največji dobiček, ostali delničarji pa ne dobe nobene ali pa samo majhno dividendo.

Ne kupuj delnic samo ene vrste, ampak nalagaj denar v delnicah raznih podjetij.

Tudi sreč ne kupuj, če ne maraš zapravljati denarja. Če jih pa že kupuješ, se prej vsaj prepričaj o igralnem načrtu in izračuni, na koliko sreč pride dobiček in v katerem znesku. Prodajajo se tri vrste sreč: srečke, pri katerih n. pr. vsaka štota srečka pogodi, medtem ko imetniki vseh ostalih srečk izgube nakupni znesek, potem srečke, pri katerih vsaka srečka pogodi in je najmanjši dobiček tako velik, kakor je veljala srečka, in končno srečke, ki se nizko obrestujejo in ki vse pogode in je najmanjši dobiček zopet vsaj tak velik, kolikor je veljala srečka. Zadnja kategorija je še najboljša, zlasti tedaj, če kotirajo (če se prodajajo in kupujejo) na borzi. Če tako srečko kupiš, pridobiš na tečajni vrednosti, če pade glavni dobiček na zadnje žrebanje in če številka tvoje srečke ni bila prej izžrebana.

poslušaj, da so zaj že gor prišli kak he vejo klerikalci farbat in da bodo pre vsi volili drugokrat Samostojno. Pravi jo celo, ke so najč fainošter ne več klerikalec. Od Sv. Vrbana pa sen so dale tja gor vete k Sv. Andraži tan pa še so huiši pravijo, da od vsakega klerikalca nabili ker de od kod priša odav at aonomije. Ker sen tan najša vkup par dobrih samostojnežov pa so mi rek li naj še gren gor k Sv. Lovrenci. Pa sen se tiči ta napota, ker ta premisli tiči priti Pucelj, sen pač šo gledat kaj tan delajo. Jof vete pa so tiči tak ža lostni, ke so hi klerikalci tak namazali. Vsi rečejo, da so hi zadnjokrat, pa že komaj čakajo na Pucelja. Zaj sen se misla vrniti nazaj, da sen ba že preveč veseja, ke tak naša stvar gre naprej pa sen zveda, ke gre pesnica prek steze in da nemrem prek, ke moren iti na Moškajnci. Te pa še sen šo na Polenshak. Tan pa je vete bilo pri zadnjih volitvah tiči precen demokratov, gnes pa vsi rečejo, da ne volijo več klerikalcev pa ne demokratov vsi pre Samostojno. Da so pre demokrati glih taki kak klerikalci. No v Moškajncih pa tiči ni bilo nesreče so že tiči ljudje huiji na svoje ga mašetara z Atonomijo. Vete ti je poslanec Vesenjak doma pa se še tan ruiši aonomija ke morejo preveč štibre palčivati in ke do mogli iti v raboto. Zaj sen Van tak eno malo razloža g. urednik kak je, da smo že od zadnjih volitev dosti pošli pa še so bomo. Zaj pa še van želim vesele svetke in novo leto kak Van pa vsen naročnikom Kmet. lista. V kratkem bi se drgoč rad oglasa, če te mi dali plac v listi. —

Janez Zgaga.

(Mala nedelja.) Naš gospod župnik si hoče pridobiti prav posebno ljubezen svojih faranov. Vedno se priporoča, da mu naj čimveč stvari darujejo in s pri znice je to že tretjič oznanil, da so ne voljni celo somišljeniki SLS. »Oh, ko bi enkrat tudi župnik izkazal svojo ljubezen do faranov,« so govorili zato farani. Ker pogleda župnik s svojima nosačema v vsako hišo, je prišel tudi k tovarišu Suhariu in eden nosačev je dejal: »Ajo prosimo za gospoda.« Naprošeni pa je odgovoril, da ni v položaju, da bi dajal gospodom, ki imajo državno plačo in še lepe postranske dohodke. Če niso gospodje potratni, potem bodo pač zlahka shajali. »Nato se je vmešal v pogovor sam g. župnik in dejal: »Kaj pa vi veste od mene?« Odgovor je bil: »Nič ne vem, pač pa vidim, da s svojim zaslužkom ne morete izhajati, kar pa mora znati vsak navaden delavec.« Nato je bil g. župnik ves ogorčen in robato prične Suharja izpaševati: »Kako se pišete?« In tako je prišel tovariš Suhač v črne bukvice. Pa to tovariša Suhača seveda ni motilo in je dejal g. župniku pri odhodu: »Zapomnite si pregovor, da naj lačna vrana iz praznega korita nikar ne pita site.« S tovarišem Suhačem je prišlo še več drugih v črne bukvice in to nekatere ženske strašno boli in skrbli, češ, da bodo zamaševani. Naj bodo le brez skrbi. Črne bukvice niso dokaz ljubezni do bližnjega, ta pa je temelj naše vere.

(Mala nedelja.) Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo dne 30. decembra v Društvenem domu zabaven večer z vprizoritvijo zelo zanimive veseligrice, godbo, petjem in plesom. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ker je

čisti dobiček namenjen za društveno knjižnico, pričakujemo, da se vsi, katere večkrat pogrešamo, udeležijo te prireditve. V nedeljo dne 30. decembra vsi, staro in mlado, v Društveni dom pri Mali Nedelji.

(Šmarje pri Jelšah.) Poslušajte gospod urednik, kaj vam povemo tiho na uho. Dne 2. julija 1922 se je vršil velik katoliški shod pri Sv. Roku. Naši čudodelavni klerikalni obljudarji so delali na vse kriplje, agitirali so na vseh koncih in krajih, dobili godbo, vežbali orle in orlice, oznanjali: darujte ljudje božji kolikor le kdo more, pošiljali apostole in device s korbami beračit, češ: darujte meso, moko, piščeta, jajca, vino in mast, da nasitimo naše gospode govornike, naše zastopnike in prijatelje kmeta, saj bo g. dr. Korošec vse blagoslovil in povrnil, vsaj hoče avtonomijo, fante iz Macedonije, znižane davke, res, same dobre reči. — Godba je igrala orlovsko koračnico in druge krasne marše, in vse je bilo okrašeno. Orli, orlice in device pa so drvele in letele na lice mesta poslušat te prazne obljube katere so ti gospodje obenem z darovanim blagom pri Sv. Roku pojedli, na svoje volilce in tiste obljube pa pozabili. — Prišle so volitve. Izvoljenih je bilo 21 kulukarskih poslancev. Toda od tistih zgoraj imenovanih obljub pa nikdar nobenega uspeha, pač pa bič iz samih škorpionov spleten. Godba ne igra več orlovski in drugih koračnic, ampak davčni urad igra krasne marše, namreč hitro plačaj šestkrat povišan zemljiški davek, trikrat povišan dohodninski davek in plačaj takse ker drugače pride rubež. — O avtonomiji, katero so sami kulukarji zapravili pa ni sluha ne duha. Fantov iz Macedonije tudi ne bo, ker so glasovali klerikalci za najnost novega vojnega zakona. Res, same dobre reči nam dajejo ti kulukarski gospodje, to so tisti, ki so se na katoliškem shodu tako lepo nasitili in napili. — Tovariši in sotrpini! Vprašajte danes tiste kulukarske agitatorje, kaj je z uspehi tistih sladkih obljub kulukarskih poslancev! Danes se sramujejo odgovoriti na vsako vprašanje ker danes že vse godrnja in preklinja Koroščevo protikmetjsko politiko. Pozivljamo tiste agitatorje klerikulukarske stranke, da nam vsaj enkrat dokažejo vsaj pičico uspehov od svojih obljub! Vsaj imate 21 poslancev! Ali obljuba dela dolg in to ste menda pozabili! Mi vemo, da vas resnica bode v oči, kar je bridko za vas; ali laž ima kratke noge in zato vam ne pomaga več noben izgovor. Pozivljamo tudi tistega častitega gospoda kaplana V. M., ki je skriv sovražstva med tukajšnjimi občani, da nam vsaj on dokaže vsaj en uspeh, vsaj eno izpolnjeno obljubo. Ali ste pozabili, kako ste volilce navduševali in jim obljubljali same dobre in lepe reči? Ali ste pozabili, kako je bilo drugi dan po volitvah, dne 19. marca 1923, ko ste navdušili volilce, da so kričali živijo dr. Korošec, živela avtonomija? Pridite in povejte, kje so obljube, kje so vaši uspehi in sicer taki, ki bi davkoplačevalcem koristili! Vaši lastni volilci zahtevajo resnico in dokaz! Mi smo vsak čas pripravljeni, da vam dokažemo uspehe za kmetske koristi, pa čeprav smo imeli samo 8 poslancev. Vaša gnla Slovenska ljudska in sleparska stranka ima sedaj 21 poslancev pa nobenih uspehov, temveč

nam je vsekala samo nezazeljive rane. Sramujte se zapeljivci, vse vas preklinja in nad vami godrnja. Tako je resnica! — Več šmarskih občanov.

Novomeščani! Volilci, obrtniki!

Sklep Obrtne organizacije za Slovenijo v Novem mestu se glasi:
V nedeljo, dne 23. decembra vsi takoj zjutraj na volišče!

Naša skrinjica je druga.

To je skrinjica „Gospodarske stranke“!
Varuha skrinjice sta gg.: F. Ogrič in L. Kalčič.

Na vse puhle članke nam nasprotnih listov odgovorite najbolj, če spustite krogljico v drugo skrinjico, v skrinjico za gospodarski napredek mesta in obrtnikov vnetih mož!

Živeli gospodarsko zavedni obrtniki in njihovi tovariši!

ODBOR
Obrtne organizacije za Slovenijo v Novem mestu.

Politične vesti.

(Nove dvanaštine) sprejete. Opoziciji se je posrečilo, da je preprečila sprejem rednega proračuna in vlada je bila prisiljena predložiti skupščini dvanaštine. V novih dvanaštinah so ostali prav vsi novi davki in tudi kuluk. Opozicijski poslanci so sicer govorili proti novim davkom, pa zamen, ker je finančni minister odklonil vse njih predloge. Tudi naši klerikalci so seveda ostro govorili proti novim davkom. Bilo je prepoznano. Ko so podpisovali Markov protokol, tedaj je bil čas, da branijo kmetske gospodarske koristi, toda tedaj so imeli na srcu samo strankarske interese in zato dela lahko danes radikalna vlada, kar se ji zljubi.

(Vstop klerikalcev v vlado.) Demokratsko časopisje piše z vso gotovostjo o bližnjem vstopu klerikalcev v vlado. Pri tem se opira na beograjsko časopisje, ki prinaša iz gotovih namenov iste vesti. Ne zanikujemo, da je med klerikalci dosti pristašev, ki bi želeli vstop njihove stranke v vlado. Toda kljub tem dejstvom ne verujemo, da bi imeli klerikalci na eni strani dovolj močnatosti za vstop v vlado, na drugi strani pa radikali voljo deliti vlado s klerikalci. Predaleč so namreč naši klerikalci že zašli v hujskariji ljudstva in radikali bi se v Srbiji kompromitirali, če bi šli z njimi. Težaven pa je tudi položaj za naše klerikalce. Če ne vstopijo v vlado, potem ne morejo dati svojim volivcem drugega ko vedno nova bremena. Če pa vstopijo, potem izgube volivce, ki jih sicer že itak izgubljajo. Zato bodo ostali klerikalci pri svoji cikakarski politiki in grmeli doma po tigroski proti Beogradu, v Beogradu pa sladko se klanjali gospodom ministrom. Odkar vodi namreč politiko SLS g. dr. Korošec, je ta samo načelna.

(Demisijska ministra Jankovića.) Zeleniški minister Janković je izdelal načrt o ustanovitvi vsedrjavne reške paroplovne družbe, v kateri bi imela država sicer 51 odstotkov delnic, zato

pa bi bili dani tej novi družbi tako obsežni privilegiji, da bi ta družba naravnost sijajno živela na račun države. Ves načrt je bil tako korupten, da je izzval celo v radikalnem klubu burjo nevolje. V prvi vrsti se je očitalo ministru Jankoviću, da je premalo štital državne interese. Vse državne in zasebne ladje na naših tleh bi prišle namreč v last nove družbe. Državne ladje pa se je cenilo za več ko 400 milijonov dinarjev prenizko, dočim so se zasebne ladje cenile previsoko. Delnice nove družbe bi mogli kupiti nadalje samo bogataši. Vsaka delnica bi veljala približno 6000 kron, vzeti pa bi jih bilo treba najmanj 40. Kdor ne bi imel četrtilijona razpoložljivega denarja, ta sploh ne bi mogel postati delničar nove družbe. Samo prvi kapitalisti države bi bili delničarji družbe, tem pa bi dala država naravnost neverjetne privilegije. Nobenih državnih in občinskih davkov ne bi plačevala nova družba, na železnicah bi uživala posebno nizke tarife, država bi poleg tega jamčila vsem za 7 in pol odstotne obresti. Skratka, kapitalisti bi na debelo uživali državne ugodnosti. Kakor rečeno so poslanci radikalnega kluba proti Jankovićevemu načrtu z vso silo nastopili in Janković ga je zamen skušal ubraniti. Radikalni klub je načrt zavrgel in minister Janković je podal ostavko. Za dr. Markovičem in Simonovičem je prišel na vrsto tudi topčiderski Janković. Celotno v radikalnem klubu se torej čisti.

(Francosko posojilo) v znesku 300 milijonov frankov je bilo v finančnem odboru odobreno. Posojilo je dokaz naklonjenosti Francoske, ker je dano pod zelo ugodnimi pogoji. Zaračunale se bodo le 5 odstotne obresti, kot jamstvo za posojilo pa so določeni samo presežki naših carinskih in monopolskih dohodkov. Posojilo se uporabi v prvi vrsti za oborožitev naše armade ter je najizdatnejši odgovor italijanskim provokacijam, kar dokazuje, da je Francoska ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji na naši strani. S posojilom se poveča število naše vojske v slučaju vojske za pol milijona mož. Iz teh vzrokov je tudi hotela glasovati opozicija za posojilo. Ker pa niso radikali hoteli pristati na kontrolo nad uporabo posojila, je glasovala proti posojilu celotna opozicija. Interesantno pa je, da so glasovali Turki in Nemci za oborožitev naše vojske, vsi Slovenci pa proti!

(Zaključitev rimskega parlamenta.) V sedanjem italijanskem parlamentu so imeli fašisti le malo poslancev. Zato je izdelal Mussolini nov voliven načrt, ki naj fašistom zagotovi večino. Potem nasilja in potvorb se bo to tudi sigurno zgodilo. Ker ni imel Mussolini v parlamentu večine za seboj, si je od parlamenta izsilil takozvani pooblastilni zakon, ki mu dovoljuje, da sme do konca tega leta vladati brez parlamenta. Sedaj je hotel Mussolini ta zakon podaljšati. Temu pa se je upri kralj in zato je Mussolini parlament razpustil in nove volitve se bodo vršile spomladi. Mussolini je storil to tem lažje, ker ima davke dovoljene do konca junija l. 1924. Pri novih volitvah bodo dobili fašisti od 360 do 400 mandatov. Fašistovskih kandidatov za ta mesta pa je preko tisoč. Zato so se med njimi pričeli ostri spori in kot prvi jo je izkupil glavni tajnik fašistovske stranke

Giunta, znani požigalec tržškega Narodna. V Firenci so ga namreč pošteno izžvižgali in voditelj fašistovskih revizionistov ga je pozval celo na dvobo. Slovenci pri novih volitvah ne morejo dobiti nobenega poslanca, če se ne zvežejo z Nemci ali pa kakšno italijansko stranko. Da se namreč more vložiti kandidatna lista je potrebno, da jo vložijo po 300 volivcev v dveh volivrih okrajih. Vsi Jugoslovenci pa so združeni v en voliven okraj. Nemci pa morejo sami vložiti listo, ker je že samo v Trstu preko 300 Nemcev. Če bi se pa tirolski Nemci vseeno združili z Jugoslovenci, potem morajo vložiti Jugosloveni svojo listo pod nemškim volivnim znakom. (Vsaka lista ima v Italiji vsled številnih analfabetov svoj poseben odznak. Slovenci so imeli pri prejšnjih volitvah kot svoj odznak lipo, Nemci pa »Edelweiss«. Ne voli pa se s kroglicami, temveč z glasovnicami, da je analfabet pošteno v zadregi in da so odprta vrata zlorabi na stežaj.) — Namera Italijanov je nad vse perfidna. Pustili bodo, da bo izvoljen kak Nemeč, da bodo mogli potem reči: Pogledajte, kako uživajo pri nas manjšine vse pravice. Nemški poslanci so izvoljeni. Tudi slovenski bi bili, toda Slovencev pri nas sploh ni. — Pride še čas, ko bo tudi ta perfidnost kaznovana.

(Vlada krivice.) V Lipi na Krasu se je pripetilo, da je bilo po noči vdrt v šolsko poslopje in ukradena italijanska zastava. Zjutraj so našli ostanke zažgane zastave. Učitelja, ki je bil dokazano tedaj v Trstu, so vkleknogane odgnali v ječo. Vse prebivalstvo pa je moralo prisostvovati posebni zadostilni slavnosti in vrhu tega je morala plačati občina od vsakega občana 20 lir globe. Zastavo pa so ukradli v bližini šole, ki stoji čisto na samem, taborec cigani in sicer na pritisk neke italijanske družbe, ki skuša doseči znatne koncesije na škodo prebivalstva in ki hoče to prikriti z očrnenjem prebivalstva kot veleizdajalcev. Takšna je pravica pod Italijo.

(Kako je pod Italijo.) Pred kratkim je bilo birmovanje med beneškimi Slovenci. Vsi govorijo, vse pridige so bile izrečene edino v italijanskem jeziku, ki ga večina ljudstva ne razume. K temu pripominja klerikalna »Goriška Straža« sledeče: »Po cerkvenem kanonu 1332 je treba oznanjati božjo besedo v domačem ljudskem jeziku. To se zahteva od vseh oseb, ki so v dušnem pastirstvu. Naj bi se vendar nehali mučiti naše ljudstvo z malikovavskimi običaji! — Ali jugoslovanski škofje res nimajo tega upliva, da bi povzročili pri rimski stolici zapoved, da se mora izpolnjevati canon!

(Mussolini o kapitalizmu.) Uredniku glavnega fašistovskega glasila »Giornale d' Italia« je dejal Mussolini, da je glavna naloga fašizma, da obnovi državo in narod. Zatem je prešel na kapitalizem in dejal: »Nisem mnenja onih, ki pravijo, da je zgodovinska naloga kapitalizma dovršena. Nasprotno! Kapitalizem mora v zgodovino šele vstopiti in danes se nahaja šele v predzgodovinski dobi. Če si predstavimo, da obstoji v Evropi le nekoliko kapitalističnih skupin in to na Francoskem, Angleškem in v Nemčiji, dočim se v Italiji kapitalizem komaj poraja in da imamo na Balkanu in v Rusiji ogromna bogata področja, ki so izvun dosega kapita-

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

1.

»Majolika je prazna!« je v prvonadstropni sobi Blagajevoga gradu vzdihnil čokati vitez Ahac Doljanski bolj sam zase, porinil posodo na mizi daleč od sebe in se pomaknil na klopi nekoliko bliže k osemletni deklici, ki je s pozlačenim pisalom dobila dolge črke v povoščeno slonokoščeno tablico.

Debeluhu je bilo okoli trideset let. Črni lasje so mu viseli na tilnik in rame, le nad čelom so bili pristrženi. Nenavadno močni brki so mu silili naravnost proti ušesom, brado pa si je delil v dva repka. Ohlapni rokavni razpori sivo in zeleno progate suknje so kazali rdečkasto spodnjo obleko. Ob pasu mu je viselo benečansko bodalo z dvema rubinoma na fino izdelanem srebrnem ročaju.

»Vidiš, ljuba sestra, ura je potekla,« je dejal mladi gospe, ki je sedela njemu nasproti in vezla pisane niti v svileno denarnico. Iztegnil je kratke žilave roke in obrnil uro v okusno izrezljanem okviru, da se je nanovo jel usipavati pesek iz gorjenj polovice v spodnjo.

Grofinja Ljudmila Blagajeva je za trenutek pogledala brata in tiho nadajevala delo. Na njenem izredno lepem obrazu se je izražal plemenit ponos, zaeno pa krotka ljubeznost. Čista slovenska kri se je pretakala po njenih žilah; oče ji je bil Slovenec, mati pa Hrvatica. Sedaj pasu so ji na jermencih viseli ključki in slonokoščeno vretence.

Večkrat se je ozrla po svoji edinci. Mala Alijana je bila materi jako podobna, zlasti v modrih očeh in njih okolici, na krasno oblikanem čelu in sencih. Rumeni lasje so malone pokrivali nežna pleča in se svetili v jutranji svetlobi ko zlati vali. Mati in hči sta bili oblečeni v moder baršun. Grofinja se je na zlategem prstanu leve roke živo iskril

krasen diamant. Komtesa Alijani pa je okoli vratu visela zlata verižica z ličnim križkom; vanj je bil vdelan smaragd pod črko B in krono z devetimi biserčki.

»Draga sestra, danes je imeniten dan!« je povzel brat. »Danes, predbinkošni terek, prvega junija leta 1462, po rojstvu Gospodovem začne vitez Ahac Doljanski pisati kroniko!«

»Ah, to nam obetaš ne vem že koliko let, pa ni nikdar nič,« je odvrnila grofinja in skozi odprto oblokano okno pogledala v sijajno jutro. Daleč naokoli so se v svečani tihoti širili bukovci gozdi; le malo prostora je ostajalo vinogradom, travnikom, njivam in lesenim domom prijazne Vinice. Čez leseni most je Belokranjec gнал težko otovorjenega konja proti Pribanjcem na hrvatski strani. Od bližnje Kolpe je sapljala prijetna sapica in dovajala dišave lesovja in vonjavo grajskih vrtnic in jazmina. V gajih in vinogradih so peli veseli ptiči. Onkraj Kolpe in ravnice je temnelo hrvatsko hribovje in se gubilo v komaj vidno belo odimljeno modrino.

Ujec Ahac je pregledal rokopis mlade pisateljice, jo pohvalil in velel: »Janica, zdaj pa povej, koliko je delov sveta?«

»Delov sveta je troje: Evropa, Azija in Afrika.«

»Dobro si se odrezala. Dovolj za danes.«

Vstopil je grof Ladislav Blagaj. Krepkopoljni temnopolti obraz so mu okvirjali gosti črni lasje. V pogledu in postavi sta se kazala ponos in samozavest moža, vajenega ukazovati. Na rjavobaržnasti, spredaj odpeti suknji se je lesketala zlata verižica s srebrno piščalko.

Poljubil je hčerko Alijano na čelo in se obrnil k vitezju Ahacu.

»Dragi svak,« je dejal, »trinajstega junija bo god mojega očeta Antona. Nekaj vabil sem že odposlal po hlapcih. Prosim te, bodi tako prijazen in napiši jih danes ali jutri še za barone Gradnikarja, Gregorijanca in Jankovića pa za viteze Janeza Mačerola, Otona in Andreja Semeniča in oba Kozjakova.«

»Z največjim veseljem!« je rekel vitez Ahac in takoj odšel v drugo nadstropje. V njegovi sobi je bilo vse navlečeno. Povsodi se je valjala različna šara, zakaj učeni vitez se je marsikateri dan trudil v potu svojega obraza, da bi prekuhal svinec in druge kovine v zlato.

Pravkar je spisal vabila, ko ga je prišel Marko, živook in poreden dvanaestleten paže v beli kamizoli in ozkih rdečih hlačah, prepasan z višnjevim jermenom, klicat k obedu. Marko je bil sin neimovitega barona Jurija Gradnikarja.

Obednica je bila poleg orožarnice največja soba v gradu. Stene so krasile pisane preproge z vikanimi podobami iz svetega pisma in viteških bojnih iger. Nad obema vratoma sta se lesketala grb grofov Blagajevih z medvedom in levom ter bisernobelo-modro-rdeči grb kranjskih stanov: višnjev orel z vojvodskim klobukom. V dolgi vrsti so visele otemnele slike pradedov.

Babonič-Blagaji so bili ena najimenitnejših rodov jugoslovanskih. Grof Štefan Goriški, sin Nikolajev, je okoli leta 1200 po dolgem boju premagal Alberta Mehovskega, roparskega viteza nemškega. Zato je dobil od ogrskega kralja Bele Tretjega grofovino Vodico med Sano in Unom v »stari« Slavoniji in kraljevi grb: leva z zlatimi kremplji in zlato krono. Bil je največjaveljajši plemenitaš med Kolpo in Savy. Imel je dva sina, Baboniča Prvega in Štefana Drugega, ki je bil banus primorski. Baboničevi sinovi so gospodovali v Vodici, Štefanovi pa ob Kolpi in Korani. Štefan Drugi je imel pet sinov, in ti so si pridobili mnogo posestev tudi na Kranjskem. Štefan Tretji je banoval trideset let, do leta 1300. Njegov brat, ban Radoslav Prvi je imel največ sveta. Kako bogati so bili grofi Babonič-Blagaji, kaže dejstvo, da je Radoslavov starejši brat Štefan Tretji leta 1295, podaril cistercijanom kostanjeviškim s priložitvijo svoje žene in obeh sinov, Ladislava in Štefana mehovskemu gradu pripadajoče vasi Črmošnjice, Zlatnik, Groblje, Kalce, Stankovo, Prilesje ob Bregani, devet in pol kmetij

vasi Gradice in vas Zbore. Banoval je vsej Slavoniji in smel kovati denar.

Vitez Ahac je sedel na dolenjem koncu mize, nasproti starega grofa. Skoraj sedemdesetletnega gospoda je krasila dolga srebrnobela brada. Na čelu mu je rdela dolga brazgotina. Dolga temnobaršunasta suknja mu je bila opasana z rdečesvilnatim pasom. Sosedoval mu je stari grajski duhovnik Juraj pop Draganović, skromen droban možek, doma iz sosednje Hrvatske. Za širokim vitezmom je stal poredni paže Marko. Bistro je gledal naokoli, donášal in nalival, nalašč potrkaval s krožniki ter čakal, da bi ponagajal vitezju Ahacu ali pa zaspanemu tovarišu Udalriku, ki je dremal za starim grofom.

»Vojska bo!« se je oglasil vitez Ahac. »Dunajčanje se puntajo proti cesarju. Njegov rodni brat Albreht iznova ruje proti njemu. Turki pa porabijo priliko in obiščejo spet naše kraje. Kdaj so že bili privikrat na Kranjskem?«

»Leta 1408,« je odgovoril stari grof. »Takrat sem dovršil komaj petnaestno leto. Bil sem meseca oktobra, na svetega Dionizija dan. Naenkrat so bili Turki tukaj! Napadli so Metliko in Črnomelj, divjali, palili in plenili po okolici. Poklali so mnogo ljudi, druge so prodali v sužnost. Ali hudo so jo izkupili, ko so pridivljali drugič k nam.«

»Hvala Bogu!« je kliknil vitez Ahac.

»Temu bo zdaj več nego trideset let. Nad osem tisoč divjakov je prebrdilo Kolpo in navalilo na zbegane Metličane. V hiše in strehe so streljali goreče puščice ovite z žvepleniimi nitmi. Leseno mestece je kmalu gorelo. Turki so plenili in ropali, posekali Metličane in kmete iz okolice, moške in ženske, vse in krenili proti Novemu mestu. Ulrik Šenk Ostroviški, naš tedanji deželni glavar, je takoj sklical kranjske in koroške plemenitaše. Zbrali smo štiritošok mož: koroških kirasirjev, kranjskih lahkih konjenikov, lokostrelcev in topničarjev. Bojevali smo se proti Benečanom, Ogrom, Husitom, proti celjskim grofom, toda nikoli nikjer nisem videl tako ne-

listinskih organizacij, potem je jasno, da se nahaja kapitalizem šele v početku svojega razvoja. Kar se tiče Italije, ona zavzela vodilno mesto in postala odločilni faktor v mednarodni politiki šele tedaj, ko bo kapitalizem uveljavil njeno sposobnost in bogastvo. — Odkritosrčnost Mussolinija je vse hvale vredna. Sedaj spoznava svet, kakaj Italija tlači primorske Slovence. Ona hoče izkoristiti slovanski Balkan in zato skuša uničiti našo predstražo ob Jadranu. Ne samo svojo politično, temveč tudi svojo gospodarsko neodvisnost branimo, če podpiramo svoje brate ob Primorju. Svojo gospodarsko neodvisnost pa branimo tudi s tem, če ne podpiramo demokratičnih listov, kakaj vsi demokratiški časopisi so danes že kupljeni od mednarodnega kapitala.

(Volitve na Grškem.) Dne 16. decembra so bile na Grškem volitve, ki so odločile boj med monarhisti in republikanci. Monarhisti so popolnoma propadli in pod utisom javnega mnenja so monarhisti po večini krajev sploh niso upali postaviti kandidatov. Večino mandatov so si priborili pristaši Venizelosa, ki se pa iz zunanje politične vzrokov o vprašanju monarhije ali republike ni izrecno izjavil, dasi je osebno prepričan republikanec. Da preprečijo republikanci nastop Venizelosa v korist kralja, so zahtevali od kralja, da v interesu miru o državi takoj odstopi. Kralj je v to pristal in odpotoval na Rumunsko, ki postaja vedno bolj dežela monarhistične propagande. Grška je odslej republika, če pa je s tem tudi njim notranji mir zasiguran, pa je drugo vprašanje.

(Ponesrečena revolucija na Portugalskem.) Dne 11. t. m. ob osmih zvečer je oddala torpedovka »Duro« 7 topovskih strel na mesto Lisabon. Istočasno so padli tudi 4 strel iz trdnjave. Takoj nato se je navadila gruča radikalnih ekstremistov na vladno palačo. Mestne čete pa so ostale vladni zveste in so odbile napad. Ob 11. zvečer so revolucionarji napad obnovili. Z velikimi izgubami pa so bili zopet odbiti, nakar so prešle vladne čete v protinapad in ob 8. jutraj je bila že vsa revolucija popolnoma udušena. Predsednik Gourez je nastopal zelo energično in osebno vodil poulične boje. Torpedovka »Duro« se je udala.

Drobne vesti.

Protičerki prišli nameravajo obnoviti svoje delo. Tako je bilo sklenjeno na njihovi konferenci, ki so jo imeli pred kratkim v Beogradu. Izdajali bodo tudi svoj časopis »Radikal«.

Poveden je napravila v Sloveniji 18, na Hrvaškem pa 35 milijonov dinarjev škode.

Kolk pa 100 in 1000 dinarjev so vzeti iz prometa, ker so se pojavili številni falzifikati.

Najdišče zlata so odkrili v bližini mesta Radimira na Bolgarskem. Tuja družba bo sedaj izkoriščala najdišče. Plast zlata nosnega peska je 8 metrov široka. V enem kubnem metru peska je 20 gramov zlata.

Konferenca v Tangerju je bila uspešno rešena. Med Francijo, Anglijo in Španijo je bil dosežen popoln sporazum.

Francija je ponovno odklonila udeležbo Italije na konferenci v Tangerju.

V komisiji strokovnjakov, ki naj ocenijo plačilno zmoglost Nemčije po naročilu predsednika Coolidgea sodelovala tudi Amerika.

Carlska vojna med Kanado in Ameriko. Ker je ameriška vlada povišala carino na uvoz blaga iz Kanade, je Kanada prepovedala ameriškim ribičkim ladjam vstop v kanadske luke.

človeškega sovražnika. Jaha sem takoj v prvi vrsti. Nikdar ne pozabim trenutka, ko je deželni glavar Ostroviški zagrabil in dvignil našo rdečo zastavo s križanim Jezusom in belo-modro-rdečim orlom na drugi strani ter zaklical: »V imenu svetega križa — za mano, junaki!« Tresla se je zemlja in bobnela od konjskih kopit. Kakor besni se zakade Turki proti nam in kriče: »Udri krsta! Allah il Allah!« Na holmu grme naši topovi. V Novem mestu zvone vsi zvonovi. Razsekamo prvo sovražno krdo. Ali že trčimo ob drugo, mnogo večjo četo. V divjem bojnem metežu zagledam velikega, grozovito tulečega Turka. Na njegovi sulici je nabodena krvava glava mladega dekleta z vihrajočimi lasmi. Tedaj me je zadela kriva sablja na čelu tukaj. Zavedel sem se šele po bitki, v našem šatoru. Povedali so mi, da smo sijajno zmagali, pobili in posekali nad štiri-tisoč peklenških sovražnikov. Rešili smo Novo mesto, vse ujele rojake, ves plen. Iznova so zvonili novomeški zvonovi...

»Bog daj, da ne bi bilo Turka nikdar več v naše kraje!« je dejal duhovnik tiho.

»Mamica, bojim se!« je šepetala komtesa Alijana in se plašno pritiskala h grofinji. »Turki...«

»Saj jih ne bo,« jo je tolažila mati in jo božala po obledelih licih. »Čakaj, Janica, zapojem ti pesem o grlici.«

Marko je prinesel iz sosednje sobe temnordečo barfo, okrašeno z zlatimi arabeskami in lepo izrezljano labodjo glavo. Grofinja je jela rahlo prebirati strune in po dvorani so pluli zamolkli glasovi. Zapela je preprosto narodno pesem:

Pridi, pridi, grlica,
da boš dete zibala...

Izorno se je ujemal zvonki glas in zamolkli akordi. Pevka je bila kakor izpremenjena v drugo, višje bitje. Iz njenih krasnih modrih oči je gorko sijala vsa milina materine ljubezni. Alijana jo je gledala nepremično. Naslonila je glavico na mate-

Zaradi ustanovitve Albanske narodne banke se je pričela ostra borba med francoskimi in italijanskimi kapitalisti.

Krvave volitve na Grškem. — Vsi od strastnega boja med republikanci in monarhisti je prišlo v Atenah od krvavih bojov. Vojstvo je s težavo upostavilo red.

Med Grško in Albanijo je prišlo do ostrega diplomatskega konflikta, ker je izdala Albanija brošuro, v kateri se sramoti grški narod.

Poljska vlada je podala ostavko, ker je 16 poslancev poljske ljudske stranke izstopilo iz vladne skupine in je ta s tem izgubila večino.

Med Rumunijo in Rusijo se vrši te dni konferenca v Tiraspolu. Razpravljalo se bo glede Besarabije in glede povrnitve od Rusije zaplenjenega rumunskega državnega zaklada. Verjetno je, da bo sporazum dosežen.

Za predsednika švicarske republike je bil skoraj soglasno izvoljen Ernest Chonard, sin kmetijskih starišev.

Trocič je po poročilih listov zboleel na želodčnem raku.

Poštni strik v Avstriji je končan. Poštnim nastavljencom so bile plače povišane.

Na italijanskem kralja je bil poizkušen atentat. Tik pred prihodom kraljevega vlaka je bila poskodovana železniška proga. Atentat pa je bil pravočasno odkrit.

Unitaristični socialisti Italije izjavljajo, da se volitev v rimski parlament ne bodo udeležili, ker preprečuje fašistovski nasilje vsako svobodno izražanje ljudske volje.

Na Kavkazu je prešla Italija velike gospodarske koncesije v zahvalo, ker je Mussolini obljubil priznanje sovjetske Rusije.

Fašisti se že pripravljajo na volitve. V Milanu so popolnoma porušili socialistično tiskarno, blizu Aleksandrije pa so pretepli klerikalnega župana. Med fašisti samimi je prišlo na več krajih do ostrih hspodavov in v Genovi je tekla celo kri.

Italijanski visokofci so ostro nastopili proti reformam ministra Gentile, ker je po teh reformah dostopen študij na visokih šolah samo premožnim slojem (letna solnina znaša namreč do 5000 dinarjev) in ker odvzemajo njegove reforme italijanskim univerzam svobodo. Univerzi v Napolju in Rimu, kjer je prišlo do težkih izgrezov, sta zaprti.

Nemška vlada je brez denarja. Uradniške plače bo morala zato za polovico zmanjšati, vse polno uradnikov pa odpustiti. Govori se nadalje, da bo Nemčija prodala železnice.

Sporazum med tekstilnimi tvornicami in predstavitelji medzaveznške komisije v Poruhrju je bil dosežen. Obnovev del v Poruhrju je s tem zopet napredovala.

Velike uradniške demonstracije so bile v Berlinu, ker namerava odpustiti vlada pol milijona uradnikov.

Komunistični preobrat se po vesteh angleških listov pripravlja v Nemčiji.

V Mehiki je izbruhnila revolucija. Vlada trdi, da bo revolucijo zadušila.

Mehikanski revolucionarji napredujejo. Po zadnjih vesteh so osvojili mesto Pueblo.

Demonstracije policistov. V Parizu je prišlo na več krajih do ostrih spopadov in ličije proti občini. Ravnatelj policije so krvavo prematili. Proti demonstrantom je nastopilo orožništvo, ki je policiste končno razgnalo.

Vstaja domaćinov v Argentini. V mestu El Cuchillo so domačini Indijanci napadli hiše belokožcev, hiše požgali, belokožce pa pobili. Policija je bila proti vstaji brez moči. Iz Buenos Airesa so odpotni proti vstajem volaki.

Velik potres so zaznavale prejšnji teden vse potresne opazovalnice. Potres je trajal nad eno uro. Ker pa ni od nobene strani prišlo poročilo o potresu, se sodi, da je bil potres v Sredozemskem morju.

Velik potres je bil v Kolumbiji v Južni Ameriki. Dosedaj so potegnili iz razvalin 200 mrtičev.

Velika eksplozija skladišča je bila v Rumuniji. Več vojakov je bilo pri tem ubitih.

Zag je bilo v naši državi: V Sloveniji 100 parnih (velikih), 1900 domačih, v Bosni in Hercegovini 30 velikih in 70 malih, v Hrvaški 880 velikih in 150 malih, v Srbiji 14 velikih in 269 malih, v Črni gori 2 veliki in 23 malih, v Volvodini 16 velikih in v Dalmaciji ni sploh nobene žage. Glede žag stoji torej Slovenija na prvem mestu. Te številke jasno dokazujejo, kako so nekatere dežele, ko n. pr. Bosna še neizrabljive.

rino roko in vzklila iskreno: »Ah, mamica, da bi te mogla zmeraj, zmeraj tako gledati in poslušati!«

Mati je poljubila hčerko na nežna usta, grof Ladislav pa je dejal vitezu Ahacu: »Pozabil sem ti imenovati viteza Frauensteinerja, našega najbližjega sosedu. Povabi tudi njega in sestro!«

»Hansa Frauensteinerja?« se je začudil vitez Doljanski.

»Zakaj pa ne?« je vprašal grof mirno.

»V njegovem obrazu je nekaj, kar mi ne ugaja. In njegov glas! Frauensteiner je hinavec, podla duša! Verjemi mi, dobro polovico tvojih jelenov pohrusta on! Pravijo, da hodi s svojimi hlapci na Hrvaško prežat v zasedo in da je oropal in pokopal že marsikatero potujočega trgovca v hrvaških šumah ali pa v Kolpi. Tak je, kakor hudič, ki ga je naslikal moj prijatelj Andrea Mantegna, slavni slikar v Benetkah. In Hansova sestra Salda, ona je šele ptica! Bajne zna variti posebno tečen — strup!«

»Le kar povabi obadva! Človek ne sme verjeti vseni čenčam, ki jih trosijo zlobni opraviljci o svojih nasprotnikih!«

Po obedu se je vrnil vitez Ahac v svojo sobo in modroval: »Kaj bi jima pisaril! Sam pojezdil k njima. Hans ima včasih dobro vino v kleti. Rado veden sem tudi, kaj poreče Salda, ki je nekdanja sanjarila, da bo grofinja Blagajeva, pa se je morala umakniti moji sestri Ljudmili, ker je Ladislav spoznal, da je šabna Nemka sebična in trdosrčna. Ali bo gledala!«

Pripel si je ostrogi, si opasal meč, si nateknil debelo sokolarsko rokavico na levo in se pokril z zelenim baretom, ki je nad njim nihal dolgo pavje pero. Počasi je stopal po hodniku in stopnicah ter krenil preko dvorišča v sokolnjak. Tukaj, v visoki leseni kolibi, so sedeli na lesenih drogovi priklenjeni lepi sokoli, izučeni za lov na čaple, jerebice, zajce in drugo divjad.

Gospodarstvo.

Vse zapišite!

Eden najbolj krutih davkov, ki jih mora plačevati slovenski kmet, je dohodninski davek. Zlasti sedaj, ko je povišan za 30 odstotkov.

Krut je ta davek, ker sloni na predvojnih razmerah, ko je v primeroma neznan meri zadel le bogatine, ko ga je pa danes deležen prav vsak revež.

Krivičen je ta davek, ker ga odmerjajo ljudje, ki ali ne poznajo, ali pa nečejo poznati kmetijskega življenja, ki zato vsako prodajo lesa ali živine smatrajo za čisti dohodek.

Najbolj krivičen pa je ta davek zato, ker zahteva od vsakega davkoplačevalca, da redno vsak dan zabeleži vse svoje izdatke in vse svoje dohodke, ker le tako more preprečiti, da mu ne bo dohodninski davek v gospodarsko pogubo.

Tega pa slovenski kmet po ogromni večini ne dela in zato obvelja redno ovadba ovadhuha, zato je dohodninski davek stalno za kmeta največja krivica.

In te krivice se slovenski kmet ne bo otresel preje, dokler si ne osvoji načela, da je dober gospodar le tisti, ki zapiše vse svoje izdatke in vse svoje dohodke. »Zapiši vse!« to mora postati geslo vsakega dobrega gospodarja in to geslo se mu bo izplačalo kakor nobeno drugo.

Kako nerodno je, če človek samo ve, da so navedbe davkarje, oziroma ovadhuha napačne, če pa tega ne more dokazati. In kako prijeten občutek je, če more človek reči na davkarji: »Številčami bom dokazal, da so vaše navedbe napačne, da je vaš informator le podel ovadhuha, ki se hoče nad menoj maščevati.«

Zato zapišite vse!

Vsako krono, vsak dinar, ki vam ga kdo plača, vpišite v posebno knjigo. Zapišite pa tudi vse svoje izdatke in če prodaste živino ali les, ne pozabite tudi zapisati, koliko vas je veljala reja te živine in koliko časa bo prešlo, da vam gozd zraste znova. Zapišite pa tudi vestno, koliko vas je veljala nova živina, ker šele razlika med prodano in kupljeno živino pove vaš dobiček pri živini.

Zapiši vse!

Ta napis bi se moral blesteti v vsaki kmetijski hiši, vsak gospodar pa bi se moral po njem ravnati in za ogromno večino kmetijskega ljudstva bi bil dohodninski davek znatno omiljen.

Vinarske zadruge in vinarska kriza.

V Sloveniji pridelujemo obilo vina, tako, da ga nam precejšen del preostaja nad domačo potrebo. Preje se je to odvisno vino izvažalo na Dunaj in druga avstrijska velika mesta, sedaj je pa izvoz naenkrat zaspal in naši vinogradniki so v veliki krizi, ker ne morejo prodati svojega vinskega pridelka. Vzrokovi temu zastoj izvoza je več. Toda ker se vsaj o nekaterih mnogo piše in govori, zato nima pomena ponavljati vseh, ampak si oglejmo le ne-

katere, ki jih moremo in moramo sami odstraniti.

Tak vzrok bi bil predvsem slaba in neenotna kvaliteta naših vin. Svetovni trg, kamor moremo prodati naša vina, zahteva vseskozi fine in po možnosti enotne vrste vin, ki so na trgu znane in priljubljene. In to mora naš vinogradnik vedeti in upoštevati, če se hoče iznebiti svojega pridelka.

Nastane torej vprašanje, na kak način doseči vina, ki bodo trgu ugajala? Posamezni vinogradnik tega ne more storiti, ker pridelava manjšo količino vina in more kvečjemu to malo dobro in enotno izdelati, poleg tega pa mu manjka sredstev, da bi si mogel omisliti moderne naprave, ki so potrebne za izdelavo prvovrstnega vina, če bi si jih že omislil, bi se mu iste za predelavo njegove male količine ne izplačale.

Oskrbeti potrebne naprave, ki bi se izplačale in izdelovati prvovrstna in enotna vina, morejo le vinarske zadruge, v katerih so združeni vsi vinogradniki enega okraja.

Taka vinarska zadruga si more preskrbeti potreben kredit v obliki deležev, ki jih vplačajo člani vinogradniki, in v obliki cenega zadružn. kredita, ki ga dobi na jamstvo članov. Za ta kredit si more nabaviti potrebne moderne naprave in opremiti kleti ter dati vinogradnikom predjume na dobavljeno grozdje. Vinogradniki bi morali oddati vse pridelano grozdje takoj zadruzi, ta pa bi iz njega pod vodstvom strokovnjakov izdelala s pomočjo omenjenih naprav enotna in prvovrstna vina. Na ta način bi bilo mogoče zadovoljiti trg z večjimi množinami enotnih in finih vin. Poleg tega pa bi bilo skupno izdelovanje tudi veliko cenejše in bi bila zato zadruga bolj konkurenčna kakor posameznik, odnosno bi vinogradniki dražje vnovčili svoje pridelke.

Dobavljeno grozdje bi se plačalo vinogradnikom šele po prodaji vina, ker bi sicer zadruga morala plačevati preveč na obrestih za kredit, če bi plačevala dobavljeno blago že naprej. Za nuje potrebe pa bi vseeno morala iz lastnih sredstev dati revnejšim vinogradnikom predjume na dobavljeno grozdje.

Prednosti vinarske zadruge pa niso samo v cenejši režiji in enotnem ter boljšem izdelku, ampak so tudi v tem, ker zadruga lažje priregne kupce s pomočjo potnikov, razstav in inseriranja v časopisju, česar vsega posamezni vinogradnik ne more storiti. In končno bi zadruga vpostavila direktne stike s konsumenti in tako izločila prekupce. S tem bi prihranila dobiček, ki ga sedaj pospravijo številni prekupci, svojim članom vinogradnikom.

Prednosti vinarske zadruge so torej vsestranske in je zato želeli, da vinogradniki opuste malenkostne pomisleke, ki so združeni z vplačilom deležev, z majhnim jamstvom in z oddajo grozdja proti poznejšemu plačilu. Saj tudi pri prodaji vina dobe plačilo šele po prodaji in ne že takoj po trgatvi.

Vinogradniki, opustite ozkosrčnost in združite se v vinarske zadruge, kajti kriza je vsaki dan težja in še vedno ni videti izhoda iz nje. Če bo enkrat država videla, da si resno prizadevate sami, potem vam bo tudi ona rajše pri-

skočila na pomoč z ugodnimi trgovskimi pogodbami in nižjimi prevoznimi tarifami. Pa ako tudi stori država vse, kar je v njeni moči, kriza s tem vendar še ne bo odstranjena, če si ne boste pomagali sami in združeni v združenih izdelavi vina, kakoršna bo izmuzemski trg zahteval.

V slogi je moč!

T—K.

Zahteve vinogradarjev.

(Pokrajinska zveza jugoslovenskih vinogradnikov za Slovenijo) je imela dne 2. decembra 1923 v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, katerega so se udeležili mnogi delegatje krajevnih vinarskih društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Želeli je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevnih organizacij, ki danes obstoji v Mariboru, Ptuj, Šmarju, pri Sv. Bolfenku pri Središču, Ormožu, Gornji Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatcu, Novem mestu, Črnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tem lažje bo branila ogrožene interese vinogradništva. Kjer krajevnih organizacij še ni, tam naj se čimpreje ustanove!

Izvolil se je sledeči odbor:

Predsednik: Anton Puklavec, vinarski ravnatelj v Mariboru;

Podpredsednik: Bohuslav Skalický, kmet, svetnik in ravnatelj kmet. šole na Ormu;

Tajnik: Josip Zabavnik, višji kletarski nadzornik v Mariboru;

Blagajnik: inž. Ivo Zupanič, strok. učitelj na vin. in sadj. šoli v Mariboru.

Odborniki: Miha Brenčič, posestnik itd. Spuhla pri Ptuj;

Franc Kirin, posestnik v Krškem;

Franc Penca, župan v Mokronogu;

Ivan Urek, posestnik v Globokem pri Brežicah;

Robert Košar, veleposestnik pri Sv. Bolfenku pred Sred. o. D.

Jože Nemanič, posestnik in narodni poslanec v Želebeju pri Metliki;

Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih;

Alojz Supanič, posestnik v Vajnu pri Jarenini;

Franjo Žebot, posestnik in narodni poslanec v Mariboru.

Fric Zemljč, veleposestnik in vinski trgovec v Ljutomeru;

Srečko Robič, župan in posestnik v Limbušu pri Mariboru in

Petar Miovč, posestnik v Mariboru.

Občni zbor je soglasno sklenil sledečo

Resolucijo:

»Pokrajinski Savez jugosl. vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 2. decembra 1923, na katerem je bilo zastopanih 14 krajevnih vinarskih društev iz cele Slovenije s skupaj 838 člani — vinogradniki, sklenil, pridružit se zahtevam Vin. in sadjarskega odseka Kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru, ki jih je ta stavil v svoji zadnji »Spomenici« z dne 10. junija t. l. št. 717. Zlasti zahteva Pokr. Savez od krajeve vlade:

Pri velikih grajskih vratih se je pokazal vratar Mate Hudak, majhen pa širok možak z debelimi čeljustmi in kratkim krivim nosom. Ob levem boku so mu viseli težki ključ, spredaj pa mu je nihal zavrt rog na dolgem jermenu. Svoj vratarski buzdovan, ovit z usnjem in obit z žebli, je naslonil na zid in hitel odpirat. Ječe so se otvorila močna železna vrata. Ropotaje in škripaje se je spustil vzdolž most na zarjavelih verigah čez grajski jarek in odropotal za jezdecema zopet kvišku.

Vitez Ahac se je pogovarjal s sokolom. Jako slaba pot je vodila ob Kolpi proti vodi jugozapadno malone vedno skozi bukove. Molčalo je v drevju in v grmovju, molčal je gozd kakor začaran.

Nenadoma pa je jel Markov konj nemirno striči z ušesi in širiti nozdri. Izza velike skale ponekod obrasle z zelenim mahom, se je zasvetilo dvoje strastnih oči v razoranem rjavem obrazu. Hkratu sta se jela ustavljati oba konja in plaho vohala po zraku. Šarec se je poizkušal povzpeti na zadnjih nogah. Sokol je razburjen mahal s krili.

»Kaj pa je?« je vprašal vitez Ahac nekoliko nemiren.

»Ciganka!«

»Kaj?«

»Ciganka! Ciganka!« je ponavljal Jure.

»Beži no, beži!« je ugovarjal vitez Ahac. »Jaz nisem videl žive duše. Morda je bila lisica ali druga zver.«

»Bila je stara ciganka!« je trdil Jure z vso odločnostjo. »Videl sem jo prav dobro, četudi le za trenutek. Rdeče in rumeno pisano ruto je imela na umazani sajasti glavi in razkuštrani lasje so ji viseli po prsih. Kakso so se ji bliskale hinavske oči! In ko bi trenil, je izginila v goščavi.«

»Slabo znamenje!« je šinilo vitezu Ahacu po glavi in jezil se je ob tej neprijetni misli. Jure pa je trikrat pljunil mimo leve rame, »da mu ne bi škodovala zločeste oči!«

Dalje.

1. Da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrijo doseže za trgoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija koncedirala Italiji (znižanje uvozne carine od 60 na 30 zlatih K za hl in za Slovenijo — kontingent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od 8—12 odstotkov alkohola, oziroma 14—20 odstotkov sladkorja).

2. Da pritegne k trgovinskim pogajanjem z vino — uvažajočimi državami — predvsem sedaj z Avstrijo — vedno eksperta iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vso odločnostjo, da se k trgovinskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en delegat iz pokrajine bivše Avstrije.

3. Da ukrene potrebno, da se vinski zakon iz leta 1907, ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za vso državo, ter da se ga zopet začne izvajati z vso strogostjo.

4. Da se prepreči vsako vtihotapljanje vina iz Madžarske in Italije v našo državo;

5. Da se ukinejo kontrolni listki za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in — če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listkov poveri občinskim uradom, ki so bolj pri roki.

6. Istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek naznačiti finančni oblasti.

7. Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ogrske, radi prejšnjega podaništva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot delegatje in eksperti.

8. Zahtevamo, da vlada v slabih letinah za skladiščenje vinskega mošta vinogradnikom da na razpolago trošarine prosti sklador.

9. Ker vinogradi letos zbog slabe letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da finančnim oblastem nalog, da dohodkov iz vinogradov, ki ne prezentirajo nobene čiste dobička, letos v obče ne obdači.

To resolucijo naj se takoj doloži vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

„Gospodarski vestnik.“

Glasilo: Slovenskega kmetijskega društva v Gorici, Slovenske čebelarke zadruge v Gorici, Zadrzne zveze v Trstu in Tržaške kmetijske družbe v Trstu.

Izšla je 3. številka tega izvrstnega gospodarskega lista in sicer s sledečo vsebino: O postanku našega lista. — Dr. K. M.: Vzroki današnje denarne krize. — Ušaj Just: O rabi umetnih gnojil. — Skalič: Rjavenje vina. O kolkovnih pristojbinah za primorske zadruge. — Živnozdravnik G.: Kužne bolezni prašičev. — Ing. P. A.: Okus kozjega mleka. — Savli: Pripravljanje in uporabljanje domačega siriša. — Strekelj: Zaznamovanje trt za nabiranje cepčev. — Ušaj: Zadrževanje deževnice v strmih vinogradih. — Gospodarski drobci. — Dr. Bobič: Snaga in red pri čebelarjenju. — Kupčija z medom. — Objave.

Vsebinska lista, ki se v kratkem še razširi, je torej prvovrstna. Zato priporočamo »Gospodarski vestnik« prav toplo vsem kmetovalcem. Zlasti premožnejši naj ga naroče in pomagajo tako primorskim kmetovalcem, ki se morajo naravnost v obupnih razmerah boriti za svoj kruh. Značilno je, da je nastal »Gospodarski vestnik« samo vsled tega, ker so goriški klerikalci celo v gospodarskih vprašanjih smatrali strankarstvo za važnejše od splošnih narodnih interesov. Tudi zagledali priporočamo »Gospodarski vestnik« najtopleje. »Gospodarski vestnik« izhaja enkrat na mesec in velja 10 lir (40 Din). Naročila sprejema tudi uredništvo našega lista. Da vidijo naši bral-

ci, da se v resnici izplača naročiti na ta list, prinašamo par krajsih člankov iz njegove zadnje številke.

SNAGA IN RED PRI ČEBELARJENJU.

Tekom zadnjih treh let sem obiskal mnogo čebelarjev in videl sem mnogo čebelnjakov. Pri mnogih čebelarjih sem zapazil vzoren red in vestno paznjo na čistost, a pri nekaterih skrajno nered in zoprno nesnago. Ne bomo poročali, kaj sem videl, a zapišem rajši, kaj ne bi smelo biti oziroma kako bi moralo biti.

Vsak čebelar mora paziti, da je njegov čebelnjak postavljen na primernem mestu, ter da so panji zunaj in znotraj čisti in kolikor mogoče lični, ter da pazi pri vseh čebelarskih opravilih na največjo čistost.

Čebelnjaki naj se ne postavljajo v bližini hlevov ali gnojnih jam ali celo blizu stranišč. Čebelnjaki naj bodo zaprti, da ne morejo onesnažiti čebelnjaka kokoši ali druge živali. Špranje in celo žrela panjev naj se ne mažejo ali ožajo z blatom. Znano je, da mnogokrat zbežijo čebele radi smradu in njih gospodar, malomaren čebelar, povprašuje in išče vzroke, zakaj da so mu čebele zbežale, ter si razlaga beg čebel z babjeverstvom ali dolži po krivem kakega čebelarja sosedu; pravega vzroka pa, da jih je namreč izpodil smrad, ne najde. Po drugi strani pa vzbudi tak smrad, ki izhaja od gnoj ali od stranišč, jako slab utis na opazovalca, da mu postane čebelarstvo odporno in uživanje medu nasprotno.

Pri medovanju, to je pri jemanju medu iz panjev ter pri trčanju ali izcejanju medu, naj se vestno pazi na največjo čistost in naj se tako opravilo vrši v čednem in snažnem zaprtem prostoru. Vse orodje in vse posode, ki pridejo v dotik z medom, morajo biti dobro očiščene in izmite. Čebelar in njegov pomočnik morata imeti pri sebi dovolj čiste vode, da si med opravljanjem ob vsaki priliki umijeta roke in posušita s snažno brisačo.

Med naj se takoj pri trčanju, to je že ko teče iz trčalke, pusti cediti skozi dve siti, od katerih naj bode spodnje svilen; če je pa spodnje sito žično, naj bode vendar tako fino, kakor je svilen. Največjo snago pa mora čebelar pokazati na kraju, kjer hrani in pri posadah, v katerih hrani med, ter v katerih oddaja svoj plemeniti pridelek. Vsak čebelar naj ima vedno pred očmi pravilo, da najboljša jed in najboljše pijača postane zoprna in odporna, če se ne predloži v lični in čisti posodi.

Ušaj Just:

ZADRŽEVANJE DEŽEVNICE V STRMIH VINOGRADIH.

Ob močnih nalivih dela deroča deževnica veliko škodo v strmih vinogradih. Ona odnaša zemljo in z njo tudi velike množine zemeljskih redilnih snovi v nižavo. Zato je neobhodno potrebno, da napravimo zdaj v jeseni skozi strme vinograde napočez plitve jarke. Ti jarki pa imajo komaj vidni padeč, ker bi drugače voda preveč drla in jarke uničila. Na koncu vsakega jarka naj se napravi globokejša jama, da bo voda nanesla v njo zemlje. Ko je jama polna, jo iztrebimo in zemljo razvozimo po vinogradu. Število potrebnih jarkov je odvisno od površine in od večje ali manjše strmine, kakor tudi od kakovosti zemljišča. Bolj ko vinograd viši, bolj blizu naj bo jarek od jarka in čim položnejši je vinograd, tem bolj daleč so lahko jarki narazen.

Druge sredstva za zadrževanje deževnice so: naprava teras ali škarp, pokrivanje vinogradnih tal z laporjem ali opeko, ki kasneje razpade in zemljo izboljša, okopavanje vinogradov na takozvane »banke« in konečno izpeljava trtnih vrst napočez in ne od vrha navzdol, kakor je pri nas navada.

Zadružništvo.

ZADRUŽNIŠTVO NA BOLGARSKEM.

Na Bolgarskem je vznikla zadružna misel po osvobođenju Bolgarov izpod turške jarma, ko se je pojavil pod pritiskom zapadno evropske konkurence trgovski in industrijski veleobrat. Ta

veleobrat je pričel, zvest svojim sebičnim kapitalističnim načelom, izkoriščati in zatirati malega posestnika in obrtnika. To je napotilo kmeta in obrtnika k spoznanju, da je edino v združenju vseh ona sila, ki jim omogočuje, da vzdrže konkurenco kapitalizmu in ki jih reši pred gospodarskim propadom.

Tako se je pričelo v letu 1898—1907 razvijati kmetijsko in obrtno zadružništvo, kateremu se je posvetilo nekoliko idealistov. Ti očetje današnjega bolgarskega zadružništva so delovali od začetka predvsem teoretično. Prelagali so tujo zadružno literaturo na bolgarski jezik in pričeli na podlagi te izdajati izvirne spise, s katerimi so prilagodili tuja zadružna načela domačim razmeram.

Čim so bile ustanovljene prve zadruge, so že ustanovili tudi centralo v Sofiji, ker so uvideli, da je treba malim zadrugam močne roke, ki jih bo vodila in ščitila proti vlekakapitalizmu in neprijaznim oblastem.

Dočim je bilo ustanovljeno med leti 1898—1907 samo 240 zadrug, pa je naraslo njih število od leta 1907., ko je bila ustanovljena centrala pa do leta 1912 na 2148 zadrug. Po strokah so bile te zadruge sledeče razdeljene:

kreditnih (denarnih) zadrug je bilo 1211	
konsumnih zadrug	444
produktivnih zadrug	482
zadružnih zvez je bilo	11
Produktivnih zadrug je bilo:	
rokovalskih	177
vinarskih	26
mlekarskih	11
živinorejskih	50
vrtnarskih in sadjarskih	15
vodovodnih	94
stavbenih	34
in drugih kmetijskih produktivnih	75

V spoznanju, da so posamezne zadruge tako gospodarsko, zlasti pa finančno prešibke, da bi se mogle dobro razvijati, so se posamezne vrste zadrug združile v skupinah in si ustanovile svoje osrednje Zveze, katerih namen je bil preskrbovati zadrugam finančna sredstva in jih gospodarsko in moralno podpirati.

Čim so bile ustanovljene Zveze, 12 po številu, in pričele dobro delovati, se je pokazala nadaljnja potreba skupne organizacije, ki naj bi predvsem oskrbovala finančne posle. Zato so se Zveze 1. 1914 združile in ustanovile »Državno osrednjo zadružno banko« v Sofiji.

Po vojski, ko so prišli na vladu bolgarski zemljoradniki, je posvetila bolgarska vlada posebno pozornost kmetijski in obrtnemu zadružništvu. Poleg carinskih in tarifarnih ugodnosti je dala iz državnih sredstev omenjeni »Zadružni banki« na razpolago 100 milijonov levov za financiranje produktivnega zadružništva. Po padcu Stamboliškega pa se je vse to izpremenilo in danes imajo banke in veletrgovci zopet vso oblast v rokah.

Če vlada kmetije!

KMETIJSKE KREDITNE BLAGAJNE V ITALIJI.

(Po »Rivista internazionale«.)

Malokatera kmetijska panoga se more ponašati s tako hitrim razvojem kakor kmetijske blagajne (pri nas hranilnice in posojilnice imenovane). Povod temu hitremu razvoju je bila potreba po kmetijskem kreditu in želja kmetijskega ljudstva ostre se bank in vaških odurov. K tema glavnima vzrokoma so se pridružili še kulturni in humanitarni momenti, in tako se je razvilo kmetijsko kreditno zadružništvo, ki pa še ni doseglo svojega viška, ampak se še razvija.

Koncem prvega tridesetletja obstoja italijanskega zadružništva je bilo v Italiji čez 3000 kmetijskih kreditnih blagajn, razstresenih v vsej državi z 40.000 člani in čez eno milijardo vlog ter tremi milijardami prometa. Ta hitri razvoj more biti zakonodajen vzor za reševanje kmetijskega kredita.

Kot temeljna načela za uspešen razvoj kreditnega zadružništva so se izkazala sledeča pravila:

1. Okoliš zadruge je najprimernejši okoliš ene občine.

2. Solidarna odgovornost članov (jamstvo).

3. Nedeljnost dobička in rezervnih zakladov med člane.

4. Brezplačno uradovanje.

5. Dovoljevanje posojil samo za gospodarske namene in na določeno dobo.

Te male kreditne ustanove znatno podpirajo razvoj kmetijstva, pospešujejo varčevanje, vzgajajo kmete k medsebojni pomoči in zaupanju, ki jih dela močne v življenjskem boju proti vsakojakemu bankarskem odurovstvu.

Iz tega se vidi, da je italijansko kmetijsko kreditno zadružništvo prav po istih načelih organizirano kakor naše in da zasleduje iste cilje in nudi iste koristi kakor naše.

Kmetijsko šolstvo.

Oddelek za kmetijstvo priredi sledeča predavanja:

V sredo, dne 26. decembra.

Šmarčna pri Boštanju, o sadjarstvu, Ambroz.

V petek, dne 28. decembra.

Metlika, o zadružništvu, Konda.

V nedeljo, dne 30. decembra.

1. Stična pri Vršni gor, o sadjereji in o naobrazbi kmeta, Jereb.

2. Strazišče, o pridelovanju krme, Hladnik.

3. Lož, o travništvu, Zdošek.

4. Tacen, o čebelarstvu, Okorn.

5. Slatina - Radenci, o kmetijstvu, Pavlica.

Kmetijski tečaj.

Tekom spomladi in poletja 1. 1924 se vršijo na drž. kmetijski šoli na Grmu sledeči

tečaj za praktične gospodarje:

1. kletarski tečaj: dne 23., 24. in 25. januarja,

2. sadjarski tečaj dne 18., 19. in 20. februarja,

3. tečaj za pridelovanje in umno uporabo krme, dne 21., 22. in 23. februarja,

4. tečaj za vinogradnike: dne 24. in 25. februarja (delo v vinogradih, obrezovanje trt itd), 7. aprila (spomladno cepljenje trt) in 10. in 11. junija (zahtiranje škodljivcev, zeleno cepljenje trt).

Tečajji so teoretični in praktični ter se pri njih gospodarji lahko v dotični stroki dobro izučijo. Ker je pouk zelo važen je želeli, da se ga udeleži čim več gospodarjev.

Oddaljenim, revnim gospodarjem se dovoli prispevek v hrani in s prenočiščem na zavodu. Kdor tega želi, mora se izkazati s potrdom županstva. Pri glasitve sprejema ravnanjstvo drž. kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto in sicer za 1. tečaj do 10. januarja 1924, za 2. in 3. tečaj pa do 20. januarja 1924, za 4. tečaj pa do 10. marca 1924.

Kletarski tečaj.

Sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, je nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimojo umnega kletarjenja, da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati.

Kaj pomaga gospodarju-vinogradarju še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti take pijače, kakoršne se dandanes po svetu zahteva.

Ravnatoko je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravilnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najslabša pijača.

Da imajo ukaželjni priliko, se umnem kletarstvu izučiti, priredi državna kmetijska šola na Grmu v Novem mestu dne 23., 24. in 25. januarja 1924

trodnevni kletarski tečaj.

Kdor se misli tečaja udeležiti, naj se zgodi do 10. januarja 1924 pri ravna-

telstvu šole. Revnejšim udeležencem, ki se izkažejo s potrdom županstva, se po možnosti pomaga s prehrano in stanovanjem.

Ker je število vdeležencev omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglasiti.

Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo potem posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja o sprejemu obveščen.

Pošiljanje denarja v Ameriko.

Znano je, da so se ugotovili tako pri nas kakor drugod razni nedostatki s pismi iz Amerike in da se ti nedostatki, ki občinstvo včasih občutno oškodujejo, sicer redkeje, žal še vedno ugotavljajo.

Da te nedostatke omeji, oziroma sčasoma v celoti odpravi, je sklenila poštna uprava naše kraljevine, da uvede z Zedinjenimi državami Severne Amerike (razen ozemlja ob Panamskem prekopu in Filipinskih otokov) s posredovanjem poštne hranilnice v Beogradu od 1. januarja 1924 dalje nakazniški promet pod naslednjimi pogoji:

Potrebni vplačilni listi (položnice) za ta nakazniški promet se lahko nabavijo pri vsaki pošti po 50 par za kos.

Kdor želi poslati denar v Zedinjene ameriške države, mora izpolniti spremeno (»sprovodno«) pismo, ki je natisnjeno na drugi strani srednjega dela vplačilnega lista in sicer mora tam zapisati:

1. natančni naslov prejemnika z označbo bivališča in zadnje pošte. Ti podatki morajo biti napisani z latnico;

2. znesek nakaznice in sicer:

a) kdor želi poslati določeni znesek dolarjev, mora zapisati dotični znesek v dolarjih, razen tega pa označiti tudi znesek v dinarjih, ki ga polaga za nakup dolarjev in za nakazniško pristojbino. Pristojbina je 10 dinarjev za vsakih začeti 1000 dinarjev;

b) ako pa želi pošiljatelj položiti določeni znesek v dinarjih, ne da bi označil tudi znesek dolarjev, ki naj se izplača v Ameriki, mora zapisati položeni znesek za nakaznico in za pristojbino v dinarjih, poštna hranilnica pa izpolni mesto, ki je določeno za znesek v dolarjih, in sicer po tečaju tistega dneva, katerega se nakaznica v Ameriko odpošlje.

Z eno nakaznico se sme poslati največ 100 dolarjev. Kdor želi poslati večji znesek, mora za to imeti dovoljenje generalnega inspektorata ministrstva financ, ki naj ga priloži vplačilnemu listu. V tem primeru bo poslala poštna hranilnica toliko nakaznic po 100 dolarjev, kolikor jih bo potrebnih.

Ako označi pošiljatelj nakazniški znesek v dolarjih, mora položiti toliko dinarjev, kolikor jih je za nakup dolarjev po dnevnem tečaju potrebnih. Ako bi kaj denarja pri nakupu določenega zneska dolarjev preostalo, ga pošlje poštna hranilnica pošiljatelju s službeno nakaznico nazaj, če preostane več kakor pet dinarjev.

Ako v dinarjih vplačani znesek ni zadosten za nakup zneska, ki je označen v dolarjih, obvesti poštna hranilnica o tem pošiljatelja in ne odpravi nakaznice, dokler pošiljatelj ne dopolni zneska z vplačilom razlike. Zaradi tega se priporoča, da pošiljatelj za nakup dolarjev malo večji znesek dinarjev, zato da bo mogoče dolarje kupiti in nakaznico brez zadržka čimprej odpraviti, tudi če se tečaj izpremeni;

3. dan vplačila in podpis pošiljatelja.

Ako ima pošiljatelj svoj čekovni račun pri poštni hranilnici v Beogradu, naj odredi izplačilo dolarjev z izplačilnim nalogom v breme svojega čekovnega računa. V tem primeru mora izpolniti nalog za izplačilo iz svojega čekovnega računa po prejšnji točki 2, ali v dolarjih ali v dinarjih.

Lastniki čekovnih računov pri čekovnih zavodih morajo izpolniti vplačilni list za nakazniški promet z Zedinjenimi ameriškim državam in izdati nalog na izplačilo iz svojega čekovnega računa v skupnem znesku v dinarjih.

Sprednjo stran vplačilnega lista izpolni pošiljatelj tako kakor vsak drug vplačilni list v čekovnem prometu in označi skupni znesek tako, kakor je vpisan na spremnem pismu na drugi strani.

Pošiljatelj jamči za točen naslov prejemnika in za razliko na tečaju, ki je lahko drugačen ob času, ko pošta denar pošiljatelju vrne, ako se nakaznica iz katerega koli razloga ne izplača naslovniku.

Poštna hranilnica računli dolarje po dnevnem tečaju devize New York od dne, ko se nakaznica odpravi v Ameriko, obvesti o tem pošiljatelja in položiti račun, preostanek denarja, ako je večji kakor 5 dinarjev, pa pošlje pošiljatelju s službeno nakaznico nazaj.

To pojasnilo je natisnjeno na drugi strani priznanice vplačilnega lista za nakazniški promet z Zedinjenimi ameriškim državam.

Pošte postopajo z vplačanimi vplačilnimi listi za ta nakazniški promet tako, kakor z vsako navadno položnico v čekovnem prometu. Zneski dolarjev se pri vpisovanju v dnevnik čekovnih vplačil in v ob-

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. V LJUBLJANI

naznanjajo, da so preselile svojo pisarno iz dosedanjih lokalov

Prešernova ulica šte. 3 (prostori F. P. Vidic & Komp.)

v nove prostore Miklošičeva cesta šte. 13, vhod iz ulice.

Našim cenj. odjemalcem priporočamo svojo prvovrstno strešno in zidno opeko.

Na vsakem klerikalnem shodu vprašajte, kdaj da bodo davki znižani.

račun ne upoštevajo, ampak samo zneski v dinarjih.

Nakaznice iz Zedinjenih ameriških držav za našo državo bodo napravljene v dolarjih in centih. Vse ameriške pošte bodo pošiljale nakaznice za našo državo pošti New York, ki jih bo shranjevala, pošti hranilnici v Beogradu pa pošiljala natunčen seznam (listo), v katerem bodo podatki vseh teh nakaznic in ki mu bo priložena deviza v dolarjih za kritje skupnega zneska vseh nakaznic, kar jih bo vpisanih v dotičnem seznamu. Ko dobi pošta hranilnica v Beogradu seznam nakaznic in devic, vnovič devizo pri Narodni banki po dnevnem tečaju, preračuni vse dolarske zneske po tem tečaju v dinarje in odpošlje denar s čekovnimi nakaznicami naslovnikom. Na teh nakaznicah bo označen poleg zneska v dinarjih tudi znesek, ki je bil vplačan v dolarjih.

Te čekovne nakaznice bo pošiljala pošta hranilnica naslovnim poštam, pošte pa jih bodo izplačevale naslovnikom in z njimi postopale tako, kakor z drugimi čekovnimi nakaznicami.

Ce se katera izmed teh čekovnih nakaznic izgubi ali če se iz katerega koli razloga ne more izplačati, postopa pošta tako, kakor če se izgubi kak druga čekovna nakaznica. Za izgubljeno čekovno nakaznico tada pošta hranilnica dvojniki (str. 92, toč-

ka XI b in stran 98, točka XII, »Poštanska služba, čekovna i virmanska služba«).

Zaradi pravičnega opravljanja nakazniške službe med našo državo in Zedinjenimi ameriškim državam se še pripominja:

Vplačilni listi položene za Ameriko so namenjeni v prvi vrsti potrebam naših izseljenikov in njihovih družin.

Spekulacija z izvozom denarja s temi vplačilnimi listi je prepovedana. Zato se bo pošta hranilnica, preden odpošlje seznam v Ameriko, vsakokrat temeljito preprala, če se ne godi s tem kak zloraba.

Ako bi hotel kdo večji znesek denarja poslati v Ameriko, t. j. več nakaznic, mu je treba povedati, da mora za to imeti dovoljenje generalnega inspektorata ministristva financ, kamor naj se obrne, ker se sme brez dovoljenja te oblasti poslati največ samo 100 dolarjev.

Izmenjava poštinih nakaznic z Zedinjenimi državami se prične 1. januarja 1924, vrše jo pa vse pošte v kraljevini, pri katerih je uveden čekovni promet.

Občinstvo, ki ima v Ameriki svojce in ki z njimi dopisuje, naj bi te svoje na uvedbo tega nakazniškega prometa opozorilo in obenem od njih zahtevalo, da jim pošiljajo dolarje v vsakem primeru samo s poštinih nakaznicami in ne več v navadnih oziroma priporočenih pismih.

Le na ta način bo mogoče omejiti razne nedostatke z ameriškim pismi.

(Najbolj stalna valuta v Avstriji) je v zadnjem času avstrijska krona. To je posledica izboljšanja avstrijske uprave in pa mednarodnega posojila.

(Avstrijski šiling.) Avstrija izda v kratkem srebrni denar, ki se bo imenoval srebrni šiling. En šiling je dvajset del angleškega funta sterlinga. Zlat šiling je skoraj popolnoma enak zlati marki. Papirnat šiling pa je vreden okoli 19–20 naših dinarjev. En avstrijski šiling bo veljal 20.000 avstrijskih papirnatih kron.

(Bolgarska valuta.) Pod Stamboljskim je vrednost bolgarskega leva stalno rasla in ob njegovi smrti je bil lev enakovreden dinarju. Po umoru Stamboljskega je mednarodna špekulacija lev sicer še znatno dvignila, da je bil lev vreden skoraj šest naših kron, toda ta dvig je bil le začasen, nato pa je lev stalno padal in danes je vreden 1 lev samo še 60 par. To silno padanje leva je seveda današnje bolgarske nasilnike silno uplašilo in zato so pričeli izdajati slične uredbe v zaščito leva, kakor jih je izdal pri nas pokojni Plavšić. Tako je med drugim prepovedana tudi trgovina z devizami. Da te odredbe ne bodo pomagale, je jasno. Za bolgarsko valuto je edina rešitev v ureditvi notranji razmer in to v kmetijski gospodarski politiki. Z drugimi besedami se pravi to, Bolgarska mora slediti politiki Stamboljskega ali pa je nadaljni padec leva neizogiben. Toda današnji bolgarski mogotci tega ne bodo storili in slei ko prej bodo tlačili bolgarskega kmeta in s tem tudi bolgarsko valuto.

(Albanija) ni imela dosedaj lastnega denarja, temveč je bil v veljavi kovan denar raznih držav. Sedaj pa se snuje v Albaniji posebna Narodna banka z glavnico 5 milijonov zlatih frankov, ki bo izdajala albanske novčance.

(Naš izvoz leta 1922.) Vsega je bilo izvoznih 2.213.881 ton blaga v vrednosti 3696 milijonov dinarjev. Največ blaga je šlo v Italijo (1.035 milijonov ali 38,05%), potem v Avstrijo (229,7%) Nemčijo 8,47% in Češko 7,59.

(»Meja«) list za kmetijstvo, industrijo in trgovino prinaša v svoji 21. številki sledečo vsebino: A. Hribar: O obisku češkoslovaških pridobitnih krogov. Inž. Milan Grković: Poljedelstvo na našem Krašu. — Milivoj Kuludrović: Kmetijstvo v Dalmaciji in zdravilo »Kosak«. — Agricola: »Meja« in »meje«. — Ilija Bošnjak: Kmetijska kemija. — Beleške. — Razne vesti. — Književnost. — »Meja« velja letno 60 dinarjev.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Polzkušna pošiljka Din 27.— Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elza-trg št. 344, Hrvatska.

Raznoterosti.

(Bolgarska) je pričela odplačevati vojno odškodnino, kakor je bilo določeno na zadnji jugoslovensko-bolgarski konferenci v Sofiji. Bolgarska mora plačati v vsem 150 milijonov levov v denarju, in sicer potom nakaznic na London, Pariz in New York. Te nakaznice je sedaj Bolgarska izročila naši vladi.

(Vest iz Primorske.) Vsi slovenski sodniki in Primorju bodo odpušteni. Za vzroke se ne vpraša, dosti, da je sodnih Slovenec. Značilno je, da bo ista usoda doletela tudi več gorjskih Italijanov. Na Primorskem so službe samo za one iz Italije. — Občinski zastop v Dobni je bil razpuščen, ker je zahteval slovensko šolo. — Na vsakih 5 do 6 občin so postavili Italijani posebnega predstojnika, za katerega bo morala vsaka občina plačevati po 300 lir. Mož bo imel tako od 1500 do 1800 lir ali 6000 do 7200 D mesečnih dohodkov.

(Koliko umetnih gnojil se porabi v naši državi?) Skupno se je porabilo lani v naši državi 14.400.000 kg umetnih gnojil, od katerih je bilo 8.900.000 kg uvoženih in sicer superfosfata 1.500.000 kg, kalijeve soli 1.080.000, čiljskega solitra 40.000, amonijakata 20.000 in Thomasove žlindre 6.260.000 kilogramov. Posamezne pokrajine so porabile sledeče množine umetnih gnojil. Srbija 80.000, Vojvodina 7.080.000, Slavonija in Baranja 1.090.000, Srem 360.000, Hrvatska in Medžimurje 2.690.000, Slovenija 1.980.000, Dalmacija 490.000 in Bosna s Hercegovino 70.000 kilogramov. Te številke jasno kažejo gospodarski napredek posameznih pokrajin.

(Nov rudnik živega srebra) je bil odkrit v studeniškem okraju v Srbiji. Odkril ga je Mihajlo Cebinar.

(Paskijev proces) vznemirja vedno bolj zagrebško publiko, zlasti v zadnjem času, ko je Paskijev priznal, da je sam ubil Kanajeta in Jelčiča in da je navel Thierryja kot sokrivca samo zato, da se maščuje nad njim, ker ga je nagovarjal h zločinu, v odločilnem trenutku pa pustil na cedilu. Ves

proces razkriva v vedno večji meri pokvarjenost Paskijevca in njegovi odgovori so tako drzki, ko da bi se iz sodišča norčeval. Pri razpravi je prišlo do več značilnih incidentov. Tako je priča in obenem osumljenec Kanajet grozil nekemu branilu in sodnik ni kaznoval Kanajeta. Proces je manj senzacionalen ko pa tragičen.

(Senzacionalna obravnava) v Subotici. 15letna Jelisa Patočka je skušala s sekuro ubiti ženo subotiskega župana dr. Petrovića, ki da jo je k temu činu nagovoril in ji dal za umor 5000 dinarjev. Županova žena je pred sodiščem izjavila, da živi z možem v najboljšem soglasju, župan pa je dejal, da Patočke sploh ne pozna.

(Iz ljubljanske porote.) Franc Podbevšek iz Raven nad Kamnikom je sicer šele 19 let star, toda dober znanec sodnje. Imel je razmerje z mladoletno Frančiško Drolc, ki pa je nenavadno dobro razvita. Dobil je otroka, ki ga je, dasi samo 13 let stara, sama dojila. Otrok živi in je zdrav. Podbevšek se izgovarja, da ni vedel, da je Drolčeva mladoletna, pa čeprav je bila tedaj, ko je imel z njo razmerje stara šele 11 let. Podbevšek je bil zaradi tega že spomlad obsojen, toda zagrebški stol sedmorice je razveljavil obsodbo. Vršila se je sedaj vnovič razprava in porotniki so Podbevškovo krivdo zanižali, nakar je bil Podbevšek oproščen.

(Detomor.) Marija Mohar iz Kresnice je imela z Josip Vehovcem ljubavno razmerje. Sad tega razmerja je bilo nezakonsko dete, ki ga je rodila leta 1922. Vehovec pa je moral za dve leti k vojakom v Makedonijo in čeprav je Moharjevi obljubil, da jo bo poročil, se je ona zaljubila v drugega in sicer v Vehovečevega bratranca. Imela je z njim razmerje, ki tudi ni ostalo brez posledic. Postala je noseča in dne 4. nov. je skrivaj na stranišču porodila. Novorojenčeka so pozneje našli na dnu greznice. Zdravniška preiskava je dognala, da je bilo dete živo rojeno, da pa je v greznici utonilo. Porotnikom je bilo stavljeno dvoje vprašanj. Prvo, če je Moharjeva izvršila detomor, so zanižali, drugo, če je kriva, ker je zatajila porod, po četili. Moharjeva je bila nato obsojena na mesec dni strogega zapor.

(Spomlad v Makedoniji.) Iz južne Makedonije poročajo, da vlada po dolinih čisto pomladansko vreme. Ob Ohridskem jezeru je vse v cvetju in tudi v bližnji Bitolji vlada pomlad. Samo na visokih gorah se blesti sneg.

Mala kronika.

Orožnik ustrelil orožnika. Na orožniški postaji v Subotici je razkazoval orožnik Avram Miljanč svojemu tovarišu Zarku Ključniku nov služben revolver. Po nesreči pa se je revolver sprožil in ubil Ključnika. Miljanč je poizkusil izvršiti v ječi samomor.

Podgane povzročile požar. V Podgorici je izbruhnil v skladišču vžgalice nenadoma velik požar. Skladišče je dognalo, da so požar povzročile podgane, ki so glodale zaboje in škailice, pri čemur so se vžgale unele.

Zaplečevanje deklet v velikem obsegu se je vršilo v beograjskem bufetu »Pri tetki Dari«. Dokazano je, da je »tetka« Dara na ta način upropastila nič manj ko 50 deklet. Tetko so zaprli.

Velika nesreča se je pripetila v angleškem rudniku Sheffieldu. Ko se je vozilo 175 rudarjev v rudnik je namreč počila žica lifta in celo dvigalo je padlo na dno rova. Pri tem je bilo 7 rudarjev na mestu mrtvih, 46 pa težko ranjenih.

Obrtnik.

Zakon o zavarovanju delavcev.

Treba je, da izpregovorimo enkrat tudi par odločilnih besedi o poslovanju okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Razmere v tem uradu so namreč danes takšne, da je ta urad bolj v breme delavcem in delodajalcem, ko pa v njihovo korist.

Zavod, ki bi moral biti zaščita delavstva, je danes popolnoma zgrešil svojo smer, je navadna karikatura dobrodelnega zavoda.

Naj navedemo par dejstev, ki jasno razkrivajo vso nedelavnost in nesposobnost upravitelja tega zavoda.

1. Dostavljanje bolniške podpore bolnikom se vrši vedno neredno. Preje je dobival delavec redno vsako soboto prispevek blagajne, danes pa dobiva komaj po preteku čelega meseca ali pa še kasneje. Tako postopanje zasluži vso grajo, ker mora biti tudi gospod pri zavodu znano, da ni delavec gmotno tako podprt, da bi mogel cel mesec čakati na njemu zakonito pripadajoč denar.

2. Bolniščnina ni v nobenem skladu z vplačili ki jih vplačujejo delavci in delodajalci. Sedanji način vplačevanja je popolnoma zgrešen. Delodajalce silno obremenjuje, delavcem

pa malo mudi. Dovoliti bi si pripomniti, da bi bilo za delodajalca veliko bolje, če bi plačeval delavcem v slučaju boleznih trikratno meздо in vse druge stroške, ne da bi pri tem pobiral od delavca kakšnih prispevkov, ter bil zato drugače oproščen plačevanja.

3. Ko so obstojale še bolniške blagajne, je dobil delodajalec vsak mesec natančen račun. Tako je mogel delodajalec vedno točno dognati, če so računi pravilni. Tudi je plačeval prispevke lažje vsak mesec, ko pa danes, ko pridejo nakrat računi za več mesecev, katerih vsakdo ne zmore in je vsled tega v nevarnosti eksekucije.

4. Vsi plačilni nalogi so danes tako nejasni, da jih ne bi mogel v podrobnostih razložiti niti inteligent. Pri tem pa se postopa na način, ki izjavi najostrejšo grajo. Pripetilo se je, da je zaračunal Zavod za zavarovanje delavcev nekemu podjetniku previsoke pristojbine. Podjetnik je nato prošil zavod, da mu račun pojasni. Nobenega odgovora! Po dolgem času pa pride »odgovor« in sicer rubežen, ki je račun povečala za 200 dinarjev! Jasna slika nezasišanih razmer!

5. Dogaja se dalje, da so računi tako nepopolni naslovljeni, da ne dosežejo naslovnika niti po enem letu. Opozarjamo pri tej priliki obrtnike, da zapadejo vsi računi, ki se ne dostavijo tekom enega leta. Ti računi se po zakonu ne smatrajo več podvrženim plačili.

Z ozirom na vse omenjene nerednosti predlagamo vsem obrtnikom in delodajalcem sledeče:

Da se dožene razmerje plačanih prispevkov in prejetih podpor, naj pošljejo vsi delodajalci od 1. januarja do 31. junija 1924 na spodnji naslov sledeče podatke:

a) Koliko plača vsak posamezni delodajalec ali obrtnik prispevkov? (Navedejo se naj vsi računi, ki jih prejme posameznik za dobo od 1. januarja do 31. junija 1924.)

b) Koliko podpore so dobili v tej dobi njegovi pomočniki, vajenci itd. Na podlagi teh podatkov bo mogoče določiti v odstotkih, koliko plačajo delavci in delodajalci ter koliko znašajo izplačane vsote.

Zato pošljite vse podatke, ki zadevajo bolniško zavarovanje. Vso zadevo bomo podrobno proučili ter podvezli vse potrebne korake, da se vse nejasnosti razčistijo. Hočemo dobiti natančen vpogled v vse stvari, ki so za obrtnika važne.

Obrtno društvo za Zagorje in okolico v Zagorju ob Savi.

Odgovori tov. posl. Pucija.

J. K. na D. — Prošnje dobili odbite z obeh mest, ker se glasom vladinega sklepa na novo štipendije ne morejo podeljevati. Priloge vrnem o priliki naslovu, ki mi jih je poslal.

K. P. v L. — Naprošeno storil. Za vse, ki imajo izpite se bo tudi uvaževalo, a oni, ki so samo dodeljeni, bodo seveda izvzeti.

L. H. in J. H. v L. — Oboje prejel. Tukaj takoj vse potrebno ukrenil. Za drugo vprašanje pa se bom moral zaupati šele v Lj. o božičnih počitnicah, če bom našel sled.

J. H. v S. v B. — Ali sta prošnji original, ki naj jih oddam na naslovljeni mesti ali pa sta samo prepis v svrhu informacije za intervencijo. Če je prvo, pošljij z odgovorom 2 koleka po pet, a dva po dvanajset dinarjev.

A. V. v P. — Za vašo zadevo ni merodajna tukajšnja inštanca. Po novem zakonu — ki jo stvar bolj natančno določa od prejšnjega, — bodo zadevo utrdili krajevni, prvoinštančni organi.

M. T. na V. — Prošnje izročil osebnemu referentu, ki upa do prihodnjega tedna dobiti odpis ministrov na željeno uverjenje.

Ognieg. dr. Ponikve pri T. — Zoper odlog gen. direktije posred. porea — žal! — ni več pritožbe, ker je v zakonu predvideno oprostjenje samo za poljedelske stroje. Pritojni referent pa mi je obljubil v bodoči načrt zakona, ki ga pripravlja, uvesti oprostjenje trošarine na bencin tudi za brizgalne požarnih bramb. Do tedaj pa je treba samo počakati.

F. F. v K. — Poslane prošnje naslov ni hotel sprejeti, ker se njega nič ne tiče. Zato sem jo oddal pri ministrstvu za javna dela. Prišel bo torej odgovor od tam. Zvedel pa sem ob tej priliki, da manjkajo v vaši zadevi še vsi potrebni podatki, na kar vas že naprej opozarjam.

E. Š. v K. — Minister ugodil in čim bodo podrejene oblasti našle možnost, bo želji ugodeno.

Gospodarske vesti.

(Vinogradniški sestanek v Trebnjem.) Ob priliki dvodnevne tečaja iz sadjarstva in kletarstva, ki ga je priredil drž. okrajni ekonom iz Novega mesta v Trebnjem dne 8. in 9. decembra t. l. se je v nedeljo 9. in po nauku sbralo lepo število trebnjskih vinogradnikov na vinogradniški sestanek v občinski dvorani, med drugimi tudi pr. g. dekan Plantarič, ter župana iz Trebnjega in Velike Loke. Pred sestankom ob 1. uri popoldne se je vršila vinska pokušnja. Pri pokušnji so se presojala posamezna vina po barvi, okusu oziroma alkoholu in kislini. Glede kakovosti je pridelke prav dober. Vina so imela od 8½ do 11% alkohola in 8 do 9% kisline. Kot najboljša so se faksirala vina župana iz Velike Loke, Fr. Zupančiča, dekana Plantariča, J. Rozmana iz Ponikve A. Pavlina, J. Kravčarja iz Bršljevasi. A. Florjančiča iz Dobrave, A. Riteljina iz Jačkovca, J. Zormana iz Lukovka in J. Kališka iz Medvedjega sela. Po nauku se je zborovanje nadaljevalo. Obravnavala so se različna aktualna vinogradn. vprašanja. Kakor n. pr. važnost skupne vinogradniške organizacije, vinska kupčija s tu in inozemstvom, vinogradne razmere v posameznih pokrajinskih državah in splošne smernice za bodoče delovanje. Končno so zborovalci soglasno sklenili pristopiti v družbo jugoslovanskih vinogradnikov, kar je nadvse razveseljivo in polvale vredno.

(Bojkot italijanskega blaga.) Ob priliki manifestacij proti italijanskemu nasilju nad našimi primorskimi brati se je splošno povdarjala potreba bojkota italijanskega blaga. Kako je tak bojkot dvorezen, naj kažejo sledeče številke. Italija je izvozila iz naše države blaga za 267 milijonov lir, uvozila pa za samo 106 milijonov lir. Italija je torej v zunanji trgovini proti nam deficitna za 161 milijonov lir ali za okroglo 644 milijonov dinarjev. Bojkot italijanskega blaga je sicer potrebna stvar, toda ne tako lahko izvedljiv in morda za nas tudi poguben, kakor kažejo številke.

(Ljubljanski trg.) Položaj na ljubljanskem trgu je ostal v splošnem neizpremenjen, sicer pa je v znamenju bližnjih božičnih praznikov. Uradno poročilo navaja zelo dolgo razpravo o razmerju med sedanjimi in povojnimi cenami. Dasi v bistvu tej razpravi ne nasprotujemo, vendar mislimo, da v uradno tržno poročilo taka razprava ne spada. — Pred prazniki je zlasti oživel ribji trg in se prodajajo posamezne ribe: belice po 15, somi po 20, ščunke, karpi in sulci pa po 35 do 40 Din za kilogram.

(Celjski trg.) 15. t. m. Govedina: v mesnicah I. 25, II. 22,50, na trgu I. 22—25, II. 17,50. Teletina: I. 35, II. 30. Svinjina: prašičje meso I. 32—35, slanina I. 43, II. 42, mast domača 44, ameriška 39, prekajeno meso I. 45 — 50, II. 45. Perutnina: piščanec 30, raca 40, gos 150, puran 100 — 150. Divjačina: zajec 60 — 70, srna 25. Mleko 3,75, surovo maslo 60, čajno 88, jajce 2,25 — 2,50. Moka: »00« in »0« 6,20, »2« 5,70, »4« 5,30. Sadje: jabolka 3 — 5, hruške 6, kostanj 2,50, luščeni oreki 38 — 30. Specerijsko blago: kava Portoriko 64, Santos 44, Rio 40, sladkor v kristalu 31, v kockah 24, riž I. 11, II. 6,25 — 8,50, bučno olje 40. Žito: pšenica 380, riž 330 — 350, ječmen in oves 380 — 300, fižol 600 — 650, Trda drva kvadratni meter 140 — 150, mehka 112 — 130. Krompir 1,25. Cene so stabilne.

(Novi tržni cenik v Mariboru) z dne 15. dec. 1923 izkazuje v glavnem sledeče spremembe: kg govejega mesa I. 25—27 (preje 25—26), III. vrste 16—20 (preje 20), kg jezik svčja 24 (25), vampov 7—9 (9—10), pljuča 9

(9—10), možgani 20 (22), kg teletine I. 28—30 (32,50), II. vrste 24—25 (30), kg črevesne masti 30—32 (32), sveže slanina 35—40 (38—42,50), prekajeno meso 40—48 (45—48), šunke 55—58 (52 do 58), kg prekajene noge 25 (12), kg krakovskih klobas 50—52 (50—55), piščanec večji 28—40 (27,50—37,50), race 45 do 70 (50—70), domače večji zajec 30 (50), krapov 35 (20), liter smetane 16 do 18 (15—16), surovega masla 55—57 (46—47), kos sirčeca 6—10 (6,25—8,75), 1 jajce 2,25—2,75 (2—2,50), kg kave I. 65 (75), II. 40—55 (40), kg popra čelega 40 (35), testenin 13 (14), sladkor v kristalu 22 (19,50), v kockah 23 (22), riževga skroba 30 (25), 1 liter bučnega olja 38 (38—42), kg prosa 3,50 (4), kg navadnega fižola 5—7 (4,50), kg moke št. 1 7—8 (9), cikorija 26 (25), 1 q ovsnene slame 75—87,50 (75), 1 kg sveč 15 (14), kom. karfirole 3—15 (2,50), kisló zelle 3—3,50 (3—4). Kakor je razvidno, so se cene v zadnjih 14 dneh precej spremenile.

(Zagrebški božični trg.) Božična drevesca imajo sledečo ceno: Drevesca izpod 1 metra po 5, 1 meter visoka od 7,50 do 10, poldrug meter visoka od 12 do 15 in 2 metra visoka 25 dinarjev. Drevesca visoka od 3 do 5 metrov veljajo od 100 do 150 dinarjev. — Morskih rib je na trgu veliko in jim je zato cena padla. — Orehi: Liter neoluščeni orehovi je bil po 4,50 do 5, oluščeni pa so bili od 2,75 do 30 dinarjev za kg. — Med je bil po 25 dinarjev za kg. — Zaklanih gosk je bilo na trgu zelo mnogo in so se prodajale po 32,50 dinarjev za kg. — Zivinski sejem je bil vsled Miklavževega sejma, ki je bil pred 8 dnevi, slabo obiskan. Domače živine ni bilo. Romunske živine pa je bilo dosti in nekaj tudi iz Srbije. Bosansko živino so kupovali zlasti za Slovenijo. Cene so bile od 7 do 14,50 dinarjev za kg žive teže. Bosanske in srbske živine je okoli 150 glav ostalo neprodane. Cene so v splošnem ostale neizpremenjene. — Zelja je bilo na trgu zelo mnogo in se je prodajala glava po 2 do 6 kron.

(Žitni trg.) Cene vsem žitom so bile pretekli teden čvrste, zlasti koruzi in pšenici. Vsled slabšega vremena so bili namreč dovozi zelo slabi, povpraševanje po žitu pa je naraslo, zlasti iz pasivnih krajev države. Zelo je narasla cena moki, ki je notirala začetkom tedna 450 dinarjev, koncem tedna pa 550 do 560. — Pšenica se je dvignila od 330 na 350. Nova koruza je bila po 220, stara pa po 245. Slavonski oves je bil po 236, bosanski po 220. Beli fižol se je plačeval postavljen v Pостоjno po 650 dinarjev.

(Dunajski žitinski sejem.) 17. t. m. Dogon 2534 glav; od tega 940 iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže v tisočih ak: voli 11 — 15, izjemno 19, bik in krave 11 — 15, slaba živina 7 — 10. Cene so neznatno oslabele.

(Zažiganje bankovcev.) Dne 24. okt. je bilo v Narodni banki v Beogradu zažiganih raznih poškodovanih bankovcev za 50.100.000 dinarjev.

(Vrednost denarja.) V zadnjem tednu je ostala vrednost našega denarja skoraj neizpremenjena. V Curihu je bil dinar skoraj stalno vreden šest in pol švicarskih vinarjev. Je to razveseljivo znamenje in dokaz, da se naše gospodarstvo polagoma urejuje. — Ameriški dolar je bil vreden od 86,60 do 87,60 dinarjev, angleški funt sterling od 385 do 388 dinarjev, švicarski frank od 15,43 do 15,53, francoski frank od 4,55 do 4,60, italijanska lira od 3,78 do 3,81 in češka krona od 2,53 do 2,65 dinarja; bolgarski lev 57 in pol par in rumunski lej do 45 par. En dinar je bil vreden do 220 madžarskih in do 811 avstrijskih K.

M. G. v Š. — Točno tako, kakor nagašate v pismu, smo tudi v ministrstvu utrdili. V prihodnjem ukazu se vam krivica popravi.

G. D. v Lj. — Vašo spomenico predložil, če se najde kje mesto po proračunu, boste sprejeti, če ne, boste morali čakati bodočega budžeta.

A. H. S. — V vaši zadevi sem vložil upit na g. ministra financ. Ko dobim odgovor, vam ga na tem mestu objavim.

J. A. v H. — Prejel in priporočil, za uspeh pa je še vprašljivo, ker nameravajo zmanjšati število dovoljenj. — Druge želje na pismeno ne morem izpolniti, ker bi mi to vzelo preveč časa. Povem pa ti o priliki ustmeno.

M. A. na V. — Vaš slučaj je kakor na tisoče drugih. Čakajo... G. minister

soc. pol. mi je na moje vprašanje odgovoril, da je sedaj zopet razdelil vse slučaje na pristojna ministrstva, da stavi predloge. Stori se je torej pričela od početka. — Bratova zadeva pa leži še vedno v Lj. in tam podrezajte. Številka, ki jo navajate ni iz vašega, akta. — Vaše postopanje me sili k sledeči izjavi, ki se mnogih, mnogih tiče: Ne nadlegujte z eno in isto stvarjo zasebnega značaja več strank in ne vem koliko poslancev. S tem povzročate samo nepotreben trud. Vaš slučaj je na las podoben onemu, ki se mi je dogdil v začetku poletja. Po večkratnem iskanju enkrat vendar srečno ujamam pristojnega gen. direktorja. Komaj začnem, izvem debelo pismo in modro in rdeče podčrtano informacijo, me že prekine: »Poznam

slučaj, koliko jih je že poslal semkaj, ravnokar je bil tu g. posl. Reiser.« Priporočim še enkrat in grem; pred vrati pa srečam g. Gostinčarja, ki vleče iz žepa na las slično informacijo z debelimi modrimi in rdečimi podčrtavanji...

J. Č. v M. N. — Prošnja g. tasta »se traži« in ko dobim odgovor pristojnega referenta, vam ga sporočim.

P. H. v Lj. — Ministrstvo je ugodno rešilo že 14. nov. in odposlalo. Dne 23. nov. je bilo poslano iz tuk. gen. direktorije v Zagreb. Kje je že danes, pa ne vem. Upajmo, da priroba vsaj za Božič do vas.

J. V. v Lj. — Sporočite mi vsaj, pri kateri oblasti vaša zadeva počiva. Na vašem prejšnjem službenem mestu ni namreč nič znanega o tem.

Kupujte le Zlatorog-milo,

kajti le v tem slučaju ste gotovi, da porabljate res nekaj dobrega in neškodljivega! Velika množina maščobe, obilne pene in vedno enako dobra kakovost, to so prednosti Zlatorog-mila! Zlatorog-milo se dobi povsod!

Prodajam:

Posedba z inventarjem od 100.000—do 500.000 Din.

Žaga z gostilno in trgovino s 6 oral zemljišča cena 400.000 Din.

Hiše v mestu in vile s prostim stanovanjem od 250.000 do 500.000 Din.

Gostilna s hišo in trgovino v mestu cena 400.000 Din.

Restoracija (enonadstr. hiša) z zimskim kegljiščem, salon vrtem i. t. d. v sredini mesta cena 550.000 Din.

K. Troha, Maribor
Slovenska ulica št. 2.

Nudim po najnižjih cenah, prvovrstno blago, kakor:
pšenico, otrobe, drobne in debele, moko za krmo št. 8, novo koruzo, najboljši „Trboveljski cement“ za izdelovanje opeke
Ljudevit Sirc, Kranj.

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7

ima v zalogi:

Najboljši dalmatinski portland cement iz splitske tovarne, lepo suho, zdravo koruzo, staro in novo, koruzni zdrob, koruzno moko, ajdo, ajdovo moko, kašo, ješprenček, najfinjšo banaško pšenično moko, Ogg, Og, 0, 2, 6, lepo čisto banaško pšenico, slavonski, bosanski in banaški oves, lepe in čiste pšenične otrobe, debele in drobne, krmilno moko, mleto morsko sol v vrečah 50—80 kg, debelo morsko sol v vrečah, 50—80 kg, kristalni sladkor v vrečah po 100 kg, sladkor v kockah v zabojih po 50 kg, razne vrste prvovrstnega mila za pranje, pristno banaško mast, ameriansko mast, brazilsko mast, riž, kava, olje, petrolej, seno, vezano ali prosto, ali prosto, (seno in slamo za Ljubljano in najbližjo okolico v množini od 1000 kg naprej, za oddaljene kraje le v vagonih), vse po dnevnih cenah, vedno ceneje, kakor pri drugih trgovcih. Vse ostale predmete preskrbimo na željo vsakemu članu.

SINGER JEVI ŠIVALNI STROJI
SINGER šivalni stroji
Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstvo v vseh mestih.
Centrala za državo SMS Zagreb, Marulićeva ulica br. 5 II. kat.
Filiala LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 13, MARIBOR in NOVOMESTO.

Vsaka gospodinja mora imeti doma „GAZELA“-MILO

„DANICA“
MAJZELJ & RAJŠELJ
LJUBLJANA, Turjaški trg št. 1

trgovina z manufakturo, galanterijo in usnjem vseh vrst.
Na debelo. Prvovrstno blago. — Najnižje cene. Na drobno.

HALO!

Jože, kje pa kupuješ perilo in druge potrebščine? No kje nek', vendar pri

Žargi-Ju pri „Nizki ceni“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Tam dobiš najceneje. Jaz sem kupil za Božič za ženo in otroke. Sem prav zadovoljen... hvala!

Mestna hranilnica Kočevska

edini pupilarno varni denarni zavod na ozemlju okrajnih sodišč Velike Lašče, Ribnica, Kočevje

obrestuje hranilne vloge

po 6 %

(šest od sto) brez odbitka davka in brez odpovedi.

Stanje vlog nad 40.000.000 K.

Kdor hoče denar dobro nalogati, naj vloži pri nas!

Tu je varno in plodonosno.

Šivalne stroje EXCELLA

z 10 letnim jamstvom

najfinjši izdelek
kupite najceneje
pri trdki

Za Božič in novo leto
10 % popusta

J. GOREC, palača Ljubljanske kreditne banke.

1 meter domačega platna

da tovarna SINKOVEC, Grosuplje za 2 kg prediva ali 14 kg godenega ozir. 20 kg surovega lanišča.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za prestopno leto

1924,

ki ima 366 dni.

„Velika Pratika“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. — Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane Din 5. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litogr. zavod, Ljubljana, Breg št. 12.

Krojači in krojačice!

Izdelujem po poljubnih modelih po meri in po serijah normalnih mer, vsakovrstne krojne vzorce (muštre) za dame in gospode. KNAFELJ ALOJZ, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ul. 2/1.

Naročila za najboljšo

modro galico

garantirano 98 do 99%, sprejema

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica št. 7

Ali si član
Jugoslovenske
Matiče?

Brinje

laško in bosansko se zopet dobi pri **FRAN POGACNIK**, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Ustanovljeno leta

1910

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRAAR.
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

Dolgoletna

garancija

za dobro

kakovost!

Cenejša kakor ilovna opeka!

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in portland-cementa, vsled tega je taka streha **vedno močnejša** in ne zahteva nobenega popravila. Dolžnost vsakega posestnika strehe je, da si naroči večno trpežno in ognja varno streho iz

Kamenita.

Zahtevajte brezplačno ponudbe in obiske!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Selenburgova ulica št. 1

KAPITAL in REZERVE DIN 17.500.000—

Izvršuje vse bančne posle najtoč-
neje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjica
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v kolo-
dvorski ulici)